

1922-23 నివేదికము

10. అధ్యయనములోని సేరములపట్టి చూడగా, కొన్ని

ఉన్మూర్ఖాః,
భూస్వామి; మనసివర్తకానితః క్రడప
సానిపురెడ్డి పెద్దకొండయ్య,
భూస్వామి క్రడప

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్ లాంపు
 ధూర్జిపట్టు 1 కి   2-4-0

చేబరు 1 కి   0-12-0

బట్ట 1 కి   0-6-0

సిగ్గర్ లైటర్స్ స్పింగ్ టాపు 1 కి 1-8-0

హరితాది, ప్రాగ్గనూర్, రింకులది.
 చెరువుకిరాట్లు చదను 1 కి   0-12-0

మినియోక్ ట్రైక్ ప్రోదు

8కి, చీనాబజారురోడ్డు,
 మదరాసు.

వ్యతంత్రలేఖలు

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

హిందూయువజనసంఘము

మార్చి 29:—ఈ సంఘము రమారమి 25 సంవత్సరములకు, నీపురయువజనలచే శ్రీకృష్ణానామతో ప్రారంభమైనాభివృద్ధిగాంచి నద్వితీయశతాబ్దిని నిమగ్నమై, సమస్తభారతమును, పరమపరివరముగా విలసిల్లుచున్న విద్యావ్యాపకశక్తిని గుర్తించి పుత్రప్రముఖులకు నేకవిధముల సహాయము చేయుచున్నాము. గవర్నమెంటువారును, స్థానికపరిపాలన సంఘములను నీసంఘమునకు గ్రాంటు నొసంగుచున్నారు.

ఈ సంఘమునకు ప్రత్యేకమొక భవనముండిన బాగుండు స్థానమేదరగూడెములోని స్థలమునకై మ్యునిసిపాలిటీ వారికి కార్యనిర్వాహకుల దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. గవర్నమెంటువారు ట్రస్టుభూమి కేసుల చెల్లించుటకును, మ్యునిసిపాలిటీవారికి సాలుకు రు 100 లు అద్దెనిచ్చుటకును నొప్పకొని, దస్తావేజు వ్రాసిచ్చి, నీస్థలము తీసికొనిరి.

శ్రీయుతమోతే గంగరాజుగారు రమారమి రు 80,000 వుంచి నీస్థలమును భవనమును నిర్మించి యిచ్చుటకు ఒప్పుకొని, గవర్నమెంటువారు పన్ను విధింపకమున్న పనిప్రారంభించి, గంగరాజు సీసంఘమునకు బ్రస్తుబోర్డు ప్రెసిడెంటుగ డియ్యున్నారు. వీరే శుభద్రులమునకు అద్దె దస్తావేజును కూడ నియ్యున్నారు. ఏకాకణము చేతనైన నీసంఘ మంతరించినచో స్థలమునందు క్లుప్తదీన భవనము మ్యునిసిపాలిటీకి సంక్రమింపబడను వరకుగానీ నీదస్తావేజునందు కలదని వినుచున్నాము. ఇచ్చన మ్యునిసిపాలిటీవారికి దీనికై కొంత హక్కుగలదు.

గంగరాజుగారు భవనమును చాలవరకు కట్టించినారు. నకప్రకృతి, వేరుకలసియున్నది. లోపల నాటకశాల యును, మేడ, భాండాగారమును నుండుటకు డిన్నెను వేయడినది. నీభవన పూర్తియైనచో నీపురమున కలంకారముగ ఉండగలదు.

కాని ముఖ్యమైన వాతావరణము పూర్తిగా మారిపోయింది. గాంధీజీగారి సహాయ నిరాకరణ సిద్ధాంతము ప్రజా హితమును బలపడింది. శ్రీయుతమోతే గంగరాజుగారును, సంఘమునందు తదితర ప్రాముఖ్యులును సహాయ నిరాకరణ నాదము నవలించిరి. గంగరాజుగారు రాజకీయములలో నగ్రజ్యోతి, మర గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు శోకాధిపతిత్వము వహించిరి. మహాత్మాగాంధీగారి గ్రామమునకు వచ్చినపుడు, చాలంటియరులకు నాయకులుగను ఆహ్వాన సంఘమున సహాయములుగను నుండి పనిచేసిరి. గాంధీ మహావిద్యాలయమున అధ్యక్షులుగనుండి దానిని నడుపుచుండిరి. తెజస్వీతిరుక్కులు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు కేంద్రీకీకరణ నిలిచి కాంగ్రెసునకు విజయము చేకూర్చిరి. కాన్పిల్లో జాతీయ నాయకులను వారిపట్ల గునిత్యానందమును కలిగించుచున్నారు. వీరిచేతనే పరశంత్రత, ప్రజాహితైకవాదము, నొకవైపున వారి గౌరవానంబులను చేతమన వ్యాపింపజేయుచుండ, మరొకవైపున గవర్నమెంటువారి యనూయతయు వెంపునొందుచుండ

ఎట్లం సహాయనిరాకరణవాదుల న్యూనత పరపవలయునని కోరెటర్లును, గవర్నమెంటు అధికారులును పట్టుపట్టిరి. పిమ్మట బహుశ్రద్ధము వేసినటులు నీమేదరగూడెము స్థలమున గవర్నమెంటువారు రమారమిసాలునకు రు 400 పన్ను విధించినారు. యిది దీనిని భరింపజాలకున్నది. ఈపన్నును తగ్గించివేసినదని కార్యనిర్వాహకులు గవర్నమెంటువారికి మహాజరుపెట్టుకొని ఆత్మగౌరవములను, ఉత్కృష్టాదర్శములను కూడ భోగ్యుని అనేకమంది అనేకవిధముల పరిపాలకుల శాస్త్రయిచ్చిరి. ఫలితములు లాభకరములుగ పరిణమిల్లేదు. గంగరాజుగారుదానము వ్యర్థము కాగలదేమోయని భవన నిర్మాణమును నిలిపిరి. ఏటేట యింతటిపన్ను నీసంఘము భరింపలేదనుట గాదాంతము. వినున ఒకమా రెట్లెట్టునో నీపన్నును చెల్లించు. తిరిగి డిమెండు నోటీసులను, తన స్వీల్డరు గారు జారీచేసారు. రు 250 లను పదికోజులలో చెల్లించనిచో, మేరర్లుగనుని తెల్లనుగుచున్నది. సంఘముయొక్క ఆస్తిని ఇచ్చిచేరనియు, తేటములు జరుగుననియు వినుచున్నాము. ఈ దుస్థితినుండి దీనిని తప్పించుటకు సంఘసభ్యుల సహాయతను జూపుచున్నారు. ఈకర్తవ్యముచే, గవర్నమెంటు వారును, కోఆపరేటరులును పెట్టుచున్న కష్టపరంపరలకు విసిగి, గంగరాజుగారు తమ బ్రస్తుబోర్డు అధ్యక్షులకు రాజీనామా నొసంగియున్నారు.

పరిస్థితు లిట్లుండ మ్యునిసిపాలిటీవారు తమ అద్దెను తామెంటుల వసూలుపరచ వలయునని తంటాలుపడుచున్నారు. సంఘ కార్యదర్శియగు కొండూరి నారాయణరావుగారు స్థలమున కద్దె నొసంగలేదు, ది 27-2-24 తేదీని జరిగిన కాన్పిల్ సభలో తీర్మానమును చర్చ జరిగింది.

పరమపేట వార్డుకాన్సిల్లరును, న్యాయవాదియును, ధీరు సాహిత్యకర్త పానెటిమెంటులను నగు సోమంచి సీతారామయ్య పంతులుగారు, సంఘముతాలూకు పుస్తక భాండాగారమునందలి గ్రంథములను, బీరువాలను అమ్మించి పన్ను పనులు చేయవలసినదని నూచించిరి.

సంఘకార్య నిర్వాహకులను, మ్యునిసిపల్ కాన్సిల్లరును నగు శ్రీ రాజా భుజంగరావు బహద్రుడు జమీందారుగారును, మోతే నారాయణరావుగారును, తమకూడకొండగారును సీతారామయ్యగారి నూచనము ఖండించి, భాండాగారము నంతయెం దిండుటకున్న దానిసావరమును చెరువకుండ పన్ను పనులు చేయుమార్గము నారాయణ కాన్సిల్లరు తనపథమున తెలిపిరి.

ఏటేట మ్యునిసిపల్ వారొసంగుచున్న గ్రాంటునుండి యీపన్నును మినహాయించి మిగతదానినే సంఘమున కొసంగుడని నూచించిరి. ఈసంవత్సరము సంఘమునకు గ్రాంటు నొసంగుటకుబడ్డెట్టులో ఏర్పాట్లు చేయబడలేదని చెప్పుచుగారు సమాధానమొసంగిరి. అట్టియేర్పాట్లు యిదివరకు జరిగియుండనిచో, యిప్పుడు రు 100 ల గ్రాంటును తీర్మానించి, దానిని పన్నుక్రింద జనుకట్టవలయునని శ్రీ రాజాగారు పలికిరి. ఈసంఘమున కెవ్వరియైన గ్రాంటు నొసంగకూడదని గవర్నమెంటువారు జి. ఓ. పంపిరిని చెప్పుచుగారు బదులు పలికిరి. అధ్యయనపాదు బాక్కిలిందైన నీపన్నును మాపుచేయింపుడని శ్రీ రాజాగారు తిరిగి కోరిరి. ఆస్తియుండగా పాడుబాక్కిలింద మాపుచేయుటకు నీలు లేదని లాయరు కాన్సిల్లరు పలికిరి.

సంఘమువారు మ్యునిసిపాలిటీ వారికి వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటును తమయెదుట యుంచుడని కొందరు కాన్సిల్లరు కోరగా అది తెప్పింపబడినది. దానినందరును పరికించిరి. బ్రస్తుబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు మోతే గంగరాజుగారు దీనిని వ్రాయించియిచ్చినారు. సంఘమువారి అనుమతి దీనికిలేనందున, దీని ప్రకారము అద్దె చెల్లించ వలసినయావశ్యకత నీసంఘమునకు లేదని కొందరు వాదించిరి. ఇదివరలో రెండుపర్యాయములు సంఘమువారు అద్దె చెల్లించియున్నందున యిప్పుడేవాదనకు సావకాశము లేదని చెప్పుకొన్నారు తెలిపిరి.

పుస్తక భాండాగారమును పరమపరివరమును మ్యునిసిపల్ వారివశము చేసేయెడల మోతేగంగరాజుగారు, మేదరగూడెముస్థలములోని భవనమును పూర్తిచేయించి యిచ్చుట కెట్టియ క్షయతరములేదని, యువజనసంఘపు ఉపాధ్యక్షులగు మోతే నారాయణరావుగారు తెలిపిరి. సంఘముయొక్క సర్వసాంఘిక సభ పుస్తక భాండాగారమును పరమపరివరమును మ్యునిసిపాలిటీ వారికి వప్పించి యెడల, దానినంగీకరిండుట కక్షయతరములేదని చెప్పుకొన్నారుపలికిరి. సంఘము పన్నులను భరింపజాలనందున మేదరగూడెము స్థలమును విడిచివెట్టిన విడిచిపెట్టవచ్చునగాని, భాండాగారమును పరమపరివరమును మ్యునిసిపల్ వారివశము చేయననటకు మాత్రము సర్వసాంఘిక సభ విమర్శించి తేలు వరకును నీలులేదని శ్రీరాజాభుజంగరావు బహద్రుగారువచించిరి.

సంఘమునకుగల ప్రస్తుతపు బీదస్థితిలో దానిఆస్తులను మ్యునిసిపాలిటీవారి వశముచేయుటకున్న చేయదగుమంచి పని మరియొకటి లేనందున వెంటనే అట్లు గావించవలసినదని కార్యనిర్వాహకులకును- బ్రస్తుబోర్డునకును నోటీసులను పంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

సంఘమస్థితి యిట్లుండ బ్రస్తుబోర్డు ప్రెసిడెంటు, కార్యదర్శులు, కోఆపరేటరులు, సాధారణ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు, ఉపాధ్యక్షులు ఒక్కచేతి అందరు నొక్కొక్కరే రాజీనామలనుబింపి తమ బాధ్యతను తొలగించుకొనుచున్నారు. చివరకు దీనిని తేమి కాగలదో చూడవలసియున్నదే గాని వచించి తెలుపుటకు నీలులేదు.

భీమవరం

గోసారాజునమితి ప్రథమసభ

మార్చి 28:—మార్చి 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు, గోసారాజునమితిసభ, గాంధీచౌరులో నుమారు 5 గంటలవఱకు, రాజునం వెంకటరామయ్యగారి అధ్యక్షతన, జరిగింది. మారుమండికివీగా, గభిరము దయచేసిరి. సభలో మహాత్మా అమృతరాజుగారు, వేలూరి సీతారాజుకృష్ణగారు, భీమిపాటి నూర్యకార యణగారు, యంగర్ల కృష్ణమూర్తిగారు మొదలయిన వారు, ప్రతికోజునను ఎన్నిలక్షల పశువులు కన్నునకుచున్నచో పశువులే త్యజసానుమునను నాభ్యాధారమయియున్న, అని లేకపోయిన యెడల తీ.నోపాధికి భంగకరమయియు, అదియే మన జీవమునకు పట్టిన అనివ్వుచునకు కారణమనియున్ను వొక్కొక్కటిగా జరిగిరి. మరియు గోభూజుల సంపాదించకలే నన్ను సామ్యు ప్రోకుచే జనతెచ్చి, భీమిపాటి నూర్యకారాచారణ గారు మోచుచిరి. ఈదికన ఉదహరించిన వారిని ఒకమిటిగా విర్రగని వారికి యంతా జరిగిందని జేర్చుకొనుటకు అధికారమిచ్చుడ నయినది అని తీర్మానించడమైనది. (1) రాజునం వెంకటరామయ్యగారు (2) న.దూని శేషరావుగారు (3) అత్తోట వీ.కామేశ్వరావుగారు (4) ఆదిలక్ష్మికారాజుగారు, (5) కత్తికొండ సోమేశ్వరాచార్యులు, (6) భీమిపాటి నూర్యకారాచారణగారు (7) యంగర్ల కృష్ణమూర్తిగారు వచ్చే ఆదివారం నానాక ఇతర గోసారాజునమితిసభలను ఆహ్వానించి, సభ జరుపబడును.

హరికథా కాలక్షేపము

మా గానమునకు ఆహ్వాని సోమేశ్వరావుగారు వచ్చి చేసి హరికథా కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. హరివంశభూజుల మనస్సులకు రంజింపజేసి, దైవభక్తి మోటికడవట్లు జేసినచని చెప్పుటకు ఎంతయో సాధించుచున్నాను. ఇంకను మా తాలూకాలో చాలకథలు చెప్పింపవలసివారు.

(బి.వి.లేఖరి)

గ్రాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము ఏలూరు

మాజీలాంతరు ప్రదర్శన.

ఈమధ్య రెండుమాడుకోజులు యావిద్యాలయమున పురజామూతును, విద్యార్థులనును పరంపరనంగల విశాల విశోధములు, మహాకట్టడములు, ప్రసిద్ధిపట్టణములు, జంతులు, గున్నగువానిని మ. రా. శ్రీ. కాలబాధభౌతిక విభాగము ది. ఏ. ఆర్. టి.గారు మాజీ లాంతరు ప్రదర్శనములను చూపించి, ఆచార్య పార్వతీశం జం. ఏ. వి. యస్. సి.గారు ఆయాకడన కట్టములనుగురించియు, ప్రపంచక శరీరశిల్పముగురించియు నుపన్యసింపి విద్యార్థుల కుత్సాహాను సంతోషమును కలుగజేసిరి.

వన భోజనము

మార్చి 29 తేదీ యావిద్యాలయపాఠ్యాయమున విద్యార్థులను కలిసి శ్రీ భీమేశ్వరంగారి తోటజంతు మభోజన మేర్పాటు గావించిరి. అచ్చుల కొంతకాలము ఆటపాటలతోను, పురాణకాలక్షేపములతోడను ప్రాధుత్వపు ఆసాదంకాలము జరిపారపుటేట కలిగి యచ్చటిగాలిగోపురము, దొరవారిదివాడము, తోటలు చున్నగునవి చూచి యానందించి వచ్చిరి. ఇట్లు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల కాదర్శనపుపులై గురవెత్తికలంక భవన ప్రేతును వెంపొందించుచు విద్యార్థుల సత్సాహసంతులముగ జేయుసాంఘిక కరుణానాటకము విద్యార్థుల పురాభివృద్ధికిని తాద్యులై యెరియు సురసూచనము. ఇట్టియాత్రలు, భోజనములు చున్నగు విద్యాలయాభివృద్ధిరములని కార్యములయందు వాడుకకూడ ప్రోత్సహించెదలగాక అని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీరామసమమిక్ల్యాణము

18వ దిన రెండు సంవత్సరములకాలనే యీ సంవత్సరమునాడ యావిద్యాలయవిద్యార్థి గ్రంథముకారు విద్యాలయమున శ్రీరామసమమిక్ల్యాణమహోత్సవము జరుప వలయుత్సవము నున్నారు. అనాడే పాంచాలవీరుల స్మారకమున, మహాత్మునిచే బ్రోధించున సహజీవులవారపు తుదిపక్షత్రదివనము (ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ) ను నుండుచే దేశాభిమానప్రదర్శన గురవెత్తికలంక భవన జాడ సుఖముని తెచ్చు కలంకయు నించుచున్నాము. విద్యార్థు లిట్టివిక కాల్పబులందు లాల్ల సాటుకూడు 1000 కైయె ధైర్యమును. ఈవిద్యావంశ ఆధ్యాపకర్షణతో నొత్తైన శ్రీరామ కృష్ణాద్వైతమొక ప్రాచీన శ్రీరామయణ కర్మగారు యీ కావ్యభారమును వహించి ఉత్సాహముతోను పట్టుదలతోను జనిచేయుచున్నటులు తెలియుచున్నది. వీరల యశస్వరంజనం కెల్లరు నొప్పడుదురుగాక! (బి.వి.లేఖరి)

(స్వకీయవిలేఖరి)

విచారకర వా ర

దివ్యజ్ఞానంధ్ర స్థాపించుటనైనవాడిగ ఈమెగారయి గద్దర్
కాగ్రదునుంచి సమాజోద్దేశ్యములను కార్యరూపమున బెట్టుట
కొరియొ ముందరిజేసియున్నాడు. 1904 సం. చాక్రయ ఆ.వి
మెంటుగారి ఆశ్రయముననుసరించి భారతజేతనకు బహుళము
అరండింబిగారితో వచ్చి, ఈజేతనునే తమ మార్త్యరూమిక భా
విచి బాలికాశ్రయముం దెంతయో నేరేపిసారు. కాశీనగరము
లోని శ్రీకళ్యాణము వీరే గంధాపించిరి. అతనినా కాలమునాటి
కొరియొ వృద్ధురాలై జరిగిభరముచే కృంగుచున్నను సరకు
గొనక ఈమధ్య ఈమెగారి మెలపురము స్థాపించి బాలికా
శ్రవణవిద్యాయమున కపుడపుడరుసుచు, అచ్చటి కార్యక్రమ
మున గద్దరుమ్మకొనుచుండెడినారు. వీరిఆత్మకు పరమేశ్వరుడు
ని లెంతకాఁచి నిచ్చునార.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

బాటీయర్స్ విద్యాలయపు నాలుగవ స్నాతక కుమార్తెనైన
ఈ ప్రతిభాశీలి 12వ లేదని అవయోజనం జరిగింది. అనంత
వాన బాటీయర్స్ విద్యాలయపు ప్రెసిడెంట్ గారు అందరినీ
ఈ "డాక్టర్ లక్ష్మి లిటరేచర్" విజయవంతమవును. శక్తి.
సదాశివరాయగారు సభాధ్యక్షత వహించారు.

ఇతరవిషయములు

సి. జీనరాజరాజుగారు గత కుర్రవారమునాడు ఆస్పత్రి
యాత్ర క్రయాటమై వెళ్లి శారు. వీరికి మానముకాలము మచ్చ
టనుండి తరువాత ఆమెకినాట వెళ్ళెవరు.

12. స్వపాట అందేలుగారు కలికానాలో త్వరగా
 పాత్యాశ్రయించుచును కలుగుచున్నది. హిందూధర్మచారాబలం
 గారి ఆశీర్వాదమువై యున్నపు ఆమెరిక లాగాని విద్యావతుల్యుల
 ను కలికానాలో జూని సెంటరును మనదేశమున కన్వయించ జేయ
 న్నుచో కనుగొనుటకు ఒక సంవత్సర కాలము వీరు పాత్యాశ్రయ
 కనులందలి విద్యా ప్రతిష్ఠలను పరిశీలించుచు వీరించేదఁట
 కలెక్టురీ దుఁదీక్షలు విశిష్టమునకు గాల్చునపు 18 వ
 ఏనుండి అదమారులో జరుగును. అందేలుగారు సభాధ్యక్షుల
 హిందూ

శాసనము కన్వయమును తరఫు: తగిన యోర్పుటలను చే
సాగుతున్నాడు డాక్టరు జనీవి పెంటుగారు ఏప్రిల్ 14న తేదీ
లపాటాదుట బెడెదురు.

శృంగవరపుకోట తాలూకా

తిమిడ ఫిర్యా జాతీయోప సంఘ ప్రధమ
సమావేశము 23-3-24

అ. కృష్ణమూర్తి

(1) లోక్ సభాస్థాయిగు శ్రీ గాంధీ హక్కులు పా
నూరు వెదకాలను నీ సమూహకార్యముతో అందరి పాగర

(2) ఈ ఫిర్యాదుల అన్ని భవనములనుబాటి
 ఇటువైపు వేళ్ళ కిక్కురికనుబాటు జాతికికనుబాటు తమ భవన
 లలో పాడుతున్న, ఉద్దరుడునుతో భవన చురుతున్న
 ఈ గురువాడు కొరియవా.

(౧) ఫిర్యా కర్త్యులందఱును నుభవముగా చేతువలసిన ప్రచారము, మొదటిది:— అన్ని భజనలలోను జాగ్రత్తగా:— తెలియజేసి, రాదనది:— ఫిర్యా అంతటను నిర్దేశము వ్యాపించి క్షేత్రములను యున్నవని యీ కథవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) రాబోవు వైశాఖమాసమున ఆరుగిబోవు ధవళ
కవచములు విరళులూనందలను దేశభక్తులు శిర్గా-కాన్య
ద్రవ్యాలకు ప్రేమతో కవికొండల వేంకట సత్యకారాయణమూ
రిగారి పేర (ఏమిడె శృంగభక్తుకోట బొమ్మనల్) పంజగోత
చున్నారు.

(5) మనచటి ఫిక్సా సంఘసభలకు ఫిక్సా-4 చేయవలసిన అన్ని రోల్స్ అవుట్లు చేయబడతూ కార్యదర్శి కది కారమియడమేసింది.

(ఓ) పెనగొల్లు (విశాఖపట్టణము జిల్లా శాసనసభకు) కథ తీర్మానమువారము వి. జి. జా. సం. అధ్యక్షకార్యవర్గము, కార్యనిర్వాహక సంఘపట్టణము పాలకొండ కరివరతిలక శాసనసభకు అన్ని సేషములకును సంతృప్తికరమగు సమాధానము వచ్చిన దిగ్గజమందియూ ఫిర్కాలో తి. స్వ. నిధిచురుగుగానూలుచేయుటకు తనకు వారు తీర్మానించుచున్నది.

నెట్టారు

(స్వకీయవిలేజురి)

వియ్యక్తకారాగ్రహ నిర్భంధితుల సహాయ సంఘము

మార్చి 30:—ఇప్పటికీ కొద్దిసేమలక్రిందట మదరాసు కేంద్రసంఘ కార్యదర్శుగారగు శ్రీయుత శీతారామయ్యగారు ఈ నెలూరపురమునకువచ్చియుండి, ఇచ్చట అసహాయోద్యమము మిక్కిలి యెక్కువగా తలచుచున్నదనియు, ఆకారణముచేత నీయూర కేంద్రసంఘపుకాఖ సేర్పరుచుటకు పరిస్థితులనుకూలంపవలయు నిశ్చయించియుండిరి. ఈపురవాసులు అట్టివారి యభిప్రాయము సమంజసముకాదనియు, అసహాయోద్యమమువలన సంఘవైఫల్యముబడజాలదనియు, తమఖండననుపవసరి. అటుపై గతవారమున పురమందిరమున జిల్లాకలెక్టరుగారి యాజమాన్యమున నీసంఘమును స్థాపించుటకుగల సన్నివేషముల నాలోచించుటకై నోకనభకుడి అందులకు అసహాయోద్యమ సంబంధితులైన జిల్లా సంఘ (కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, అధ్యక్షులు ఆహ్వానింపబడిరి కాంగ్రెసువారు కొన్ని యేర్పాటులమీద నీసంఘమునందు క్రెడెన్సులుకు ఆక్షేపణలేదని తీర్మానించుకొనిరి. జిల్లాకలెక్టరుగారు సంఘాభిప్రాయములను తెలుపుచు జైలునంకివిడుదలయగు దొంగలు మొదలగు అపరాధితులను విడుదలపెట్టుట కొద్దికాలము వారి మామూలుదుర్వ్యుత్తులకు పోనీయకుండు, విచారణ నించుకొని వారికి ఉత్తిమాణిప్రాయములు కలగు నేపథ్యందు వారినియుంచవలయుననియు, అట్టివారిని తనికీచేయుచుండుటకై కొందరు అధికారుల నీసంఘమునా తేర్పటుపవలయుననియు యిందులభర్షులకు వలయు ద్రవ్యమును ననూలచేయవలయుననియు చెప్పిరి. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శిగారు ఈసంఘమునకు, సర్కారునకుగల సంభంధబాంధవ్యములగుర్ని ప్రశ్నించి, ఇట్టిసంబంధమేమాలేము కలిగియుండినను సంఘోద్దేశమిందుకైన సేరతేరదనియు జైలులో తనకుగల స్వామ్యభవముచేత యితరులవలన విని పిదపవిచారణచే నిర్ధారపరుపబడిన తనకుతెలిసిన కొన్ని విషయములచేతను దొంగలుమొదలగు అపరాధులపై బాల్కునువాచర్య మిక్కిలి ఘోషములనియు ప్రకృతము ఈసంఘమునకు తేర్పటుపహాళి యధికారులు సర్కారుకు సంబంధించినయెడల అంతకన్న అధములగుదురనియు ఖండితముగ రేఖియజేసిరి. ఇదిగాక యట్టివిముక్తులయిన యపరాధులవలన కూలిజాలివేయించి సర్కారునా కేలాటిలాభమును పొందవలగుటకు తీర్మానించు కొనవలయుననికొరిరి. జిల్లాకలెక్టరుగారును యితరఅధికారులను, ఈసంఘమునకు సంబంధించినంతవరకు కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయములతో నేతృత్వవించినవి వినుటకు సంతసించుచున్నాము. అంతటతండు ఈసంఘములు ఈసంఘోద్దేశముల వెల్లడించి సేరతేర్పరుగలగు మార్గములను నూచించుటకై యేర్పటుపబడినవి. అందు ఒకదానిలో జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులను చేయవచ్చును. ఇందునిమిత్తమే ఏదైనా రెండవవారమున మహాసభ యురల జతపరుచునట్లు తీర్మానింపబడినను,

(నెల్లూరునుండి నాట కాభిలాషి యొక్క యుచున్నాడు:)

పతి కలయ్యం దప్పడప్పుడు చూపట్టుచున్న నట ~
 సఖ ఒకటికి రెండు గా విభ్రంభించి ఈప్రభు నెలపులగు జీ-
 బడుననుట మాకెంతయు సంతోషము. అధ్యక్షులు ఈ ధ్యాయం
 మాపురవాసులను ప్రముఖులును అయియుంటే కూడ మాభా-
 ము. కీర్తికేళులయిన మా నుబ్బరావు గారియాత్మ క్లుప్త
 జీవితకాలమున తలచిన ఉద్యమములు కనిన స్వప్నములు నే-
 కార్యరూపమున బొందుటయే గాక గురువర్ణలగు వేంకటరా-
 కాశ్రమిగారి కంతమున పుష్పమాలికలై వికసించుచున్నవి
 సందర్భమున మా నెల్లొరు పౌరులు సుహృద్భావుగారికి
 స్మారక చిహ్నమునైన తలవెట్టుకుంటే లజ్జాకారము !

కార్యదర్శుల మొన్నటి ప్రకటనమున పటనభతోపా
సాహిత్య మహాసభకూడ జరుపబడుననుమాట కన్పట్టినయి
అభినందుమనకును కవితకు గల సంబంధము ముందు నిర్ణయించిన
గాని నాటక స్వరూపము లేలకు. ఇనవరకు శ్రీ కార్యనిర్వా
కులు నాటక విషయముననే మునిగియున్నట్లు కనపించు అ
హయ శమించును, దూరదూరముగ నున్న టిరునకును కవి
గల రక్తస్పర్శ గుర్తింపబడును. పరస్పర సహకారమున విద్య
కళయు కడదివిజయమునంది భారత సారస్వత్యమునకు క
మొనరజేయును.

మాచంటి అల్పజ్ఞుల యభిప్రాయముల రేతః విలువయుండే
కున్నను, కళయందు గల అభిరుచిని బట్టి మేవచేయు మనస్సుని
కార్యదర్శులు చిత్తగింతురని మానవమృకము, వ్యవప్రయాసలపై న
నోర్చి సాధ్యమైనంత మంది పండిత మణుల న్నాన్వించి, అలం
కార రీతులను ప్రస్తుతపు నాట్య పద్ధతులను సరిచూచి సం
తాదుల యాచిత్యమును విమర్శించి జేకమునకు తగు మార్గమును
జూచింతురని మాకోరిక. సంగీత విషయచ్ఛర్య గా ప్రాంతమున
వలెనే సర్వత్ర తీవ్రముగ నుద్బుద్ధునియే నాయనభవము ఈ
విషయము శ్రీ దొరస్వామిగారు తగుచ్ఛర్య నిపి సంనిగసితిని
దాటింతురని నా యభిప్రాయము.

సభ తీరుమానములకు గౌరవము కలుపఁజేసెను. సభ
అను అధ్యక్షులును సర్వసమర్థులునుగ నుండి సు యశస్వినాయ
కులకు గౌరవమును కాపాడదగినవారుగ నుండినను, ఆ విష
యమున శ్రీ వెంకటరాయ కాన్తులివారి యాజమాన్యము
నిరాకేపణీయమని మాయాత్మర సోదరులుకూ అంగీకరింతురని
నాదౌర్వము. అట్లే సాహిత్యసభకు గూడూచిప్రాంతముల
నుండి సర్వసమర్థులును విశ్వశ్రీ-శ్రీంధ్రులు విద్యక ధర్మిణులు
నగు బ్రహ్మశ్రీ కాశీకృష్ణమచార్యులుగారు జే మనానీయుల
యాధిపత్యమున సాహిత్యసభకు గౌరవము పెరచి నామనవి

ప్రత్యేక ప్రయత్నములు మన నిర్ణేతలగు శ్రీ పం. యజ్ఞ
నారాయణ శాస్త్రిలుగారిలో యీమహాద్యక్షుల చేక్షింపించి
నట్లు పత్రికలలో ప్రకటింపబడుట మాకు తోషకరము
ఈ సభలు బందరుకున్న బెజవాడలో జరిపిన వంటి దూరము
లకు సౌకర్యముగ నుండుటకాక ప్రదర్శనాదేమిపాయములు
కూడ సంతృప్తిగ నుండునని మాయనుభవముదయచేసి వాగ్ద
యిచ్చి పాయమును తగలలో తెలుపువరని నాక.

నోటి

కాకినాడ సబార్డినేటుకోర్టు of 1918 వు

వాది:—గాదే పద్మశాఖం చా॥ గాదే

ప్రతిపాదులు:—శ్రీ రాజా చలినాథుని బ్రాహ్మణాదు
వగైరాలు సా॥ జగ్గంపేట.

సదరు సెంటరులో 1 వ ప్రతివాది, 3 వ ప్రతివాది
అనున స్త్రీరాజా వెలికాని అప్పారావుగారు, యిదిగవ
మూడుపర్యాయములు వేలపు నోటిఫికేషన్లుచిన్నటిగిన్ని
అమలు జరుగనందున, సదరు ప్రతివాది కార్యక్రమమును
బగ్గంపేటలో యింటినిడవన్ను, కొద్దికన్నుయిస్తే
దొడ్డిమొట్టకు, అర్ధరు పా. పదమయిదియిది 10-4-1924
తేదీ అయివున్నది. కాన అక్షరాలు ఘోషల సదరు తేదీని
కొద్దిపనేరయి మనవిచేసికొనవలెననియిందు మూలముగా
తెలిపవలసివచ్చుచున్నది.

29-3-20 } చావలి రామసురూపజలు
రెవెన్యూ }
రెవెన్యూ } 7 తిరుపతి

వి. ము:—మన ఆంధ్రదేశములో ఉండే దేశాభిమానులగు వైకుంఠ ఈ ఆంధ్రలేఖకు ఆంగ్లభాషను పరిచిచిహితము, స్వరాజ్య, మరాటా మునుగు అంగపక్షికలలో ప్రముఖింపజేసెదను.

భూ ము ల నా గు ను ఆ పి వే యు ట

వి. రంగస్వామిజి శ్లోకాదు అంతట తీర్మానములను జ
తరచుచు యెదిగ్గు మాన్యుముగ జేయవలెన వనియెను, తన్మ
నిర్యాణోద్ద్యమును, రాజీయప్రచార మనముటలతో భ
పక సక్రరలేమని చెప్పి అశ్వాముగ నిట్లు పన్నుల నెవ్వ
జేయట యున్నా గానవిధానమును నిరూపించుటలే
మిరాకీవాదులందును నికరులెవరుతో దృఢముగ నుండి
అంతోకనము / శ్వాముగ ప్రచురముల ననుపక లేవని చె

మార్చి 31:—పిల్లలకు ఆస్థాన గర్భద్రవ
 వేసే వయస్సు వేసే వ. 2. చూపుకుంటామని. ఆ

అంధేరీజుహూ

శ్రీమద్భక్తవల్లభాచార్య వ్రాసినది

(v. 7.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేదీ

మంగళవారము

తంజావూరు మిరాసీదారులు

మీదకువచ్చుచున్న, అధికారవర్గము నిజ సంవత్సరమును గ్రహించుట కలవాటవడలేదు. దేశమందంతటను అధికారవర్గవైఖరి యటులనే గన్పట్టుచున్నది. ఉత్తరమునందు జయితోటోనేమి, దక్షిణమున తంజావూరునందేమి, ఒక్కటేమార్గ మనుసరింపబడుచున్నది. ప్రజేచ్ఛుచు గౌరవింపబోవుటచే పరిస్థితు లిటుల విషమమగుచున్నవి. ఏప్రిల్ మొట్టమొదట మునుపటివేసికొనుటకు, మొదట మిరాసీదారులు అనుజ్ఞ వేసి, వారి కనుజ్ఞ నిరాకరింపబడెను. మొదటనే ప్రజేచ్ఛుచున్నవారందరి గ్రహించి తిరుగుణముగ నధికారులు ప్రవర్తించి యున్నచో, పిమ్మట గందరగోళమున కంతకును అవకాశమే లేకబోయెడిది. కాని అటుల జరుగదయ్యెను. భూస్వాములు నిరాశపెందిరి. తమ యసమృత్తిని అధికారులదృష్టికి దెచ్చుటకు వేరొక మార్గము లేక, పన్నులను నిరాకరించుటకు బూనుకొనిరి. శాసనసభలో నీవిషయము చర్చకువచ్చినను, ప్రభుత్వము వారు సమాధానపూర్వకముగ ముచ్చటపరచిరి. పరిస్థితులు ముదురుచున్నవని తెలిసినపిమ్మట మాత్రము మిరాసీదారుల విన్నపముల నాలకించుటకు, అధికారవర్గము సమ్మతించెను.

ఈ లోపుగ నధికారుల కిబ్బాది గలిగింపకుండుటకు నిరాకరణ ప్రయత్నమును, మిరాసీదారుల సభమువారు తాత్కాలికముగ విరమించిరి. గవర్నరుగారి ఎదుటకు భూస్వాముల రాయశారము విచ్చేసినపుడు, వారు తమకుగల కష్టముల నన్నిటిని వివరించిరి. రాయశారమున కధ్యక్షులుగ నున్నట్టియు, మొన్నటి మాయవర సమావేశమున కధ్యక్షత వహించినట్టియు, చిదంబరనాథ మొదలిగారు, అధికారు లుపయోగించెడి యర్థమున, బాధ్యత లేనివారుగారు. వీరు గొప్పభూస్వాములు. వీరి పలుకుబడి విస్తారము. శాసనసభలో సభ్యులుగనుండి వీరిదివరకు కడుచాకచక్రముజూపి, ఎల్లరమెప్పు వడసిరి. అట్టి చిదంబరనాథ మొదలిగారు రాయబారిమును వెంటనిడికొని వచ్చినప్పుడు, మద్రాసు గవర్నరుగారు రాయబారులను ఎడిషిల్ల వతె మండ్లింపసాగిరి. రాయబారుల స్థానమును పలుకుబడియు, కొరగాకబోయెను. నిజసందర్భములను గ్రహించుటకు తామటుల మొగమోలుమి లేకుండ ప్రశ్నలక్షణగవలసి వచ్చెనని, గవర్నరుగారు తుదకు సమాధానముజెప్పి, కొలదిరోజులలో ప్రభుత్వాభిప్రాయము వెలువడునని సూచించిరి. రాయబారులు గవర్నరుగారి దృష్టముగాంచి ఆశాభంగలయిరి. పన్నుల నిరాకరణము నాపివైచి లాభములేదని తోచెను. ఐనను ప్రభుత్వ ప్రకటనము వెలువడవరకు వేచియుండుటకు వారు సమ్మతించిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము రేపు వెలువడున మార్పు వెలువడునని, ప్రజలెదురుజూచుచుండిరి. దినములు గడచుచుండెను. క్రొత్త రేట్ల ననుసరించి కిస్తీలను చెల్లించునందులకు మిరాసీదారులు చరాస్తి జపుజేయబడుచుండెను.

ఏమిజేయుటకును, వాటికి దోచకుండెను. సహజమంతరించుచుండెను. తుట్టుతుడకు ప్రభుత్వ ప్రకటనము వెలువడెను. వీరి ఉత్తరువు గవర్నరుగారి వ్యాఖ్యానము ననుసరించెను. తలచినదానికి భిన్నముగ జరుగలేదు. మిరాసీదారులు సహకారిత్వము వాడు. వీరికి ఆర్టీలందును విన్నపములందును సమ్మతము జొరగలేదు. ఆకారణముచేతనే యాచన పద్ధతులను వీరు తుదివర కవలంబించిరి. కాని వీరి సహాయమున కయినను అంతుగలదు. వ్యవహారము యంతరమునకు వచ్చునప్పటికి, నిరాశ ప్రబలమగును. నిరాశ ప్రబలపిమ్మట, స్వరక్షణార్థము తీవ్రచర్యలు నవలంబింపవలసివచ్చును. అధికారవర్గపు నిరంకుశ ప్రవర్తనమునలన, మిరాసీదారు లందరును అసహాయవాదులకన్న ఒకమెట్టు బయటబోయిరి. ఇందుకు అధికారవర్గము నభివంధింపవలెనో లేదో, ఎవనికి వారు నిర్ణయించుకొనవచ్చును. నిన్న మొన్నటివరకు సహకారిత్వములయినవారు, నేడు సహాయనిరాకరణము నవలంబించుచున్నారు. రాజీయపిషయమాలలో సంతక జోక్యము కలుగజేసికొననివారు, నేడు పన్నుల నిరాకరణము ను నడుపవలసివచ్చినది.

గత భూసూచకమున మాయవరములో జరిగిన సభలో, ఏప్రిల్ 15 నీనెలగూడ చెల్లించకుండుటకు నిశ్చయింపబడెను. క్రొత్తకన్నులను చెల్లించగూడదని, మిరాసీదారు లందరకును హెచ్చరిక గావించబడెను. ప్రభుత్వమువారుతుదివరకు ప్రజల వాంఛలను నిరాకరించి తమ పంతమునే కొనసాగింప నిశ్చయించుచో, భూములను సాగుబడిజేయుటను తామసతే మానుకొందుమని మిరాసీదారులు ప్రకటించిరి. ఇంతటి హెచ్చరికలన్నియు మోయుచు, తాముభూములను సాగుజేయజాలమని, అధ్యక్షులగు చిదంబరనాథ మొదలిగారు స్పష్టపరచిరి తంజావూరు సభలోజరిగిన తీర్మానమునం దెట్టిసందర్భతయ్యలేదు. తమ నిశ్చయమును ప్రకటించుటలో, మిరాసీదారు లెంతమాత్రము వెనుదీయలేదు. తంజావూరు సభనుజరుగకుండ జేయుటకు, మేజిస్ట్రేట్లుగారు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. 14 కేక్సును క్రింద వీరుకొనిన శ్రీమంతులు, ప్రజలను సరుత్సాహపరుచుటకు గాక, వాటికి మరింత పోత్సాహము గలిగించుటకు తోడ్పడెను. అవ్యవధిగ నీసభను జరుపవలసి వచ్చుటచే, తగినంత ప్రకటన జేయుటకు వీలులేకున్నను, మేజిస్ట్రేట్లుగారి నిషేధాజ్ఞల నలన సభసంగతి ఎల్లరకును తెలియుటకు వీలయ్యెను.

మేజిస్ట్రేట్లుగారు సభావిజయమునకు కరోక్షముగ తోడ్పడినందులకు, మిరాసీదారులు వాటికి సదాకృతజ్ఞులై యుండకమానరు. సభకు మిరాసీదారులు తొండోపతండములుగ విచ్చేసిరి. పంతులయ్యగారు మున్నగువారు 144 కేక్సు క్రింద ప్రయోగింపబడిన ఉత్తరువు నుల్లంఘించి కార్యదీక్షను జూపగలిగిరి. ఆంధ్రదేశములో సహాయోద్యమమును ఖండించుటలో తమకే సామర్థ్యముల నుపయోగించి, పల్నాడు మొదలగు ప్రదేశములలో పన్నుల నిరాకరణమును తీవ్రముగ నిగ్గించి, అధికారుల కండయెనిలిన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మొన్నటిదినము తంజావూరులో పన్నుల నిరాకరణము నాశీర్వదించిరి. వారుగావించిన మహోపన్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించితిమి. తమిళదేశములో విషమపరిస్థితుల మూలమున గలిగిన గాఢ ప్రబోధమును, ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖులు రెడ్డిగారు కొనియాడిరి. అవసరము ప్రోద్బలపరచినపు డెట్టి గొప్ప తలంపులయినను బాడమును. ధైర్యసాహసములు వానియంతటయవి చేకూరును. తంజావూరుమండల మీ సమస్యను కేవల స్థానిక సమస్యగ భావించ

తమిళనాడునం దంతటను ధముగలిగించుటకు దీని నుపయోగింపవలసివచ్చెడిగాని హితమొసగిరి. ఆంధ్రోద్యమము ఆం నందరలోను నెట్టి సంఘభావమును వికమతను వ్యాపింపజేసెనో, తమిళోద్యమముగూడుతులలో నెట్టి ఫలితమును గలిగింపక మానదు.

ఆంధ్రోద్యమము జాత్యభిక్షి ప్రతిబంధకమగునని యూహించి భయపడారు, నేడు తమ యభిప్రాయమును మృగోనకదప్పదు. ఆంధ్రోద్యమమును తమిళులు సేవక, అట్టి జాతీయోద్యమమును తమభాగముగూడ వ్యాపింపజేసి చరితార్థులగుట ధర్మము. స్పష్టమైన తటస్థింపజేసి దుస్సానులనములునిర్మితములు గావు. నూనపుని నిజశక్తిని పరీక్షించుకొని యక్కరకు వచ్చును. వాని ధైర్యముతో, ధైర్యము, చాటగలిగినచో, సత్వరాభివృద్ధి గలననుటకు సందియములేదు. నేడు తంజావూరు నుదయించిన కనలిక నూతగగ్గకొని, సస్వరాజ్యసిద్ధికై తమిళ రాష్ట్రముంతయు పాలుబో, తనకును దేశమునకును గూడ మహాపకారము గావించగలుగును. స్వరాజ్య లేనంతవరకు, ప్రజలపాకు. లీతరున నిరాకరించుచునే యుండును. నేడు తంజావూరు రిసెటుంటు ప్రశ్న యుదయించిన, రేపటిది న మమరియొక ప్రశ్న జనింపవచ్చును. ఎన్నిటికిని ప్రజలుపిల్లుచుందురు? అన్నిటికిని సిద్ధాపమగు స్వరాజ్యమును సంపాదించినగాని, ముక్తిగలుగదని ప్రకృతిహించుచో, అయ్యుచేకూరువరకు నిడుంపురు. ఆంధ్ర, తమిళ, పంగ, కేరళ, కర్నాటక మహారాష్ట్రాది సంఘములన్నియు సహమహామి బూని, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై తమ సర్వస్వమనర్పణజేయుటయు క్రము. ఏనాడు ఇట్టి దృఢంకల్ప మన్ని రాష్ట్రముల నావహించునో, ఆనే ప్రజాభివృద్ధి నెఱవేఱుననుటకు సందియము

మద్రాసు రాజధాని పరిపాము

1922-23 సంవత్సరపు మద్రాసు రాజధానిపరిపాలనపు రిపోర్టు వెలువడినది. 1923 సంవత్సరపు రిపోర్టునందు, ఇటీవల విషయములుండువుగాన, వానిని వివరించుటకు ప్రత్యేకముగా టిప్పెబడెను. కొంతకాలమునుండియు, ప్రభుత్వమువారిట్టి పీఠికలను ప్రచురించుచుండిరి. రాజనిధిగాని చెన్నరాజధానికి విచ్చేసినపుడు, హాల్లమును గావించుటకు అసహాయవాదు లేర్పాటుజేను ప్రజలు వారి నత్తుత్సాహముతో నెదుర్కొనుట, పీఠిక దెలుపుచున్నది. నిజసందర్భముయో చదువరులకు దెలియుచు గాన, మరిల వని వివరింప నవసరములేదు. అసహాయవాదులు రెండు నీలికలు గలిగెనని రిపోర్టు సంతృప్తి లుపుచున్నది గాని దేశమంతయు అసహాయమువధి మరల మొగ్గుచున్నదనుసంగతిన వివరింప లేదను తవాదులుసయు తము జాతీయపక్షమునజేరి, రితి ఘటిం చుచున్న విషయ మెల్లరు విశవ మే గాంధీమహాత్ముని స్వరాజక్షమాయకులును, భావికర్తవ్యమునుగూర్చి ముదిసములనుండియు నాలోచించుచున్నటుల వారు దెలుపుచున్నవి. ఈమారు బయలుదేరెడి ఆహాయ తరంగము, ఎక్కుడు వేగముతో విజృంభించుననుటకు సందియములేదు. మధురలో జరి మద్యపాననిషేధక ప్రచారమునందు, వాలంటీరు ప్రజలను దూషించి రనియు నిరోధించిననియు రిపోర్టు దెలిపినసంగతులు సత్యదూరములని భరకే వెల్లడియయ్యెను. కాంగ్రెసుపక్షమువారులుపుచున్న చారిత్రక

ప్రయత్నములతోడను మానుగ, వారిని నిర్బంధించుట అసత్యమని వారిపై మోపుటయు అధికము సామాన్యమయినది. ఇందు వలన, అధికమున కడకీర్తి గలుగుచున్నది గాని, అసహాయవారుగాడు. ఏకాభిప్రాయము ఎంచుకొని యభివృద్ధి కుండటచే దానిని వివరింపబడలేదు. ఇది సి. వి. డి. శాఖవలన నెక్కుడు ప్రయోజనములు గలుగుచున్నట్లు గనుపించదు. నే రాష్ట్రమునందున్న గ్రామములుగ లేదని, రిపోర్టుబట్టియే దెలియుగదా గాజీయోద్యమములందు బహిరంగముగ పోచుచు నాయకులకు జాధగలుగ జేయుటకు మతమి కా ఖ తోడ్పడుచున్నది. గౌరవముగ్గ నవర్తించెడి నాయకులకు వీరవలన నేర్పించు రలు గలుగుచున్నవో శాసనసభలోని వివరింపబడెను. లా మెండు గౌరవము పరి చర్యలను సమర్పించుట బోయిరి. 12-3 సంవత్సరమున పత్రికల సంఖ్య 254 నుండి 77 వరకు వృద్ధియైనది వీనిలో 83 ఆంగ్ల భాషను, మిగిలినవి దేశ భాషలలోను ప్రచురింపబడుచున్నవి. పెన్సెల్వేనియా రాష్ట్రమున వలన, అవాద పత్రికలు ప్రభుత్వమును తీవ్రముగ నిరంకుశమున, రిపోర్టు చేయుచున్నది. ఏనుగులు అమలుకొలేదని, రిపోర్టులు తయారుకావని గుండుచున్నారేమో తెలియదు. అందుకు యజ్ఞ నక్కరలేదు. కోమిడిరాష్ట్ర అజ్ఞానము, భారతీయ పత్రికలను రాజద్రోహ నేరముగ ప్రకాశింపజేసినట్లు రిపోర్టు అంగీకరించుచున్నది. కాంగ్రెసు పత్రికలపై నిషేధించుట మార్పు చేసెదననగా, పాఠకులకు దెలియును. పెన్సెల్వేనియా రాష్ట్రమున అధికారులు దీర్ఘచునేయున్నా ప్రజల జన్మస్మృతి త్యములను నిరాకరించుచున్నందున, పత్రికలు తమనిజభర్యమును స్వహింసచేయుచు, చీటికిమాటికి ప్రాసక్తికామనల సర్వోపవలసినయెడల, పత్రిక లెంత కాలమునా పనిచేయును?

సర్దిఫికే ప్రయోగము: దానికారణము. ప్రేక్షకసభలను సభలను నిరాకరించిన ఆధిక చట్టము పునర్వర్ధించుటకు, గల కారణములను ఇండియా భువ్వము వారిపై ప్రకటించిరి. అవ సరమర పన్నులను తాము విధించితిమి యు, మంచిని నాలోచింపక శాసనసభ వారు ఆధిక చట్టములను త్రోసివేచినియు, ప్రభుత్వము వారు దెలుపున్నారు. అంతయుగాని, శాసనసభ వారి చర్యలకు నానలసిన సభల మేము గలిగెనో వీరు దెలుపుదు. ఆ కారణమును దాచివెట్టుట వలన ప్రభుత్వమునకు వలన నెట్టి ప్రయోజన ముండ జాలదు. హిందూ దేశపు కోర్కెల గూర్చి విచారించుటకై రెండువేల సూచనమును కూర్చునలె నని కర మోటిలాల్ నెహ్రూగారు కోరిరి. శాసనసభ రీతిరూపము నామోదించి. ప్రభుత్వమున శాసనసభల వాంఛను నిరాకరించుటచే, అచట్టమును శాసనసభ వారు నిరాకరించుట గలది. తమ యసమృత్తిని గట్టిగ దెలుపుటకై తామిప్పుడు నవలంబించితిమని, నెహ్రూగారు స్పష్టముగ సూచించిరి. ఇటివీటిలో, శాసనసభ వారిని నిరంకుశమున యసభ్యము. చేయుదగిన కార్యమును వాస్పరి. ప్రపంచ మిసంగితిని గ్రహింపకుండ నుభయము. శాసనసభల ప్రోద్బలమునకు లొంగకుండు ప్రస్తుతస్థితి నుండి బయల్పడుటకు లొంగుట ఆంగ్ల దేశాధికారులు యోచించుచున్నట్లు దేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ప్రజల కిక్క ను సభల పరు పకుండ గట్టెక్కవలసని, లే బరు పక్షము వారు

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి

లక్ష రూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇది నాటిక

చందాలు	౧౨౦౪౯-౪-౨
పట్టు కృష్ణజిల్లా	
ఈడుపుగల్లు	౨౨౨ ౦ ౦
అతుకూరు	౪౪౬ ౦ ౦
గన్నవరం	౨౦ ౦ ౦
కేసరపల్లి	౬౦ ౦ ౦
(అనంతపురము జిల్లా)	
ధర్మవరము	౯౨ ౯ ౦
కదిరి	3౦ ౪ ౯
హిందూపురము	౪౪౪ ౪ ౦
అనంతపురము	౯౯ ౦ ౦
మొత్తము	౧౩౪౩౮-౧౦-౪

ఇది నాటిక

౧౧౨౦-3-౯

తేలముల మిగుల విచిత్రము. వీరిలు ప్రవర్తించు కొలదియు, హిందూ దేశమునం దన్నిపక్షముల వారును ఏకమగుటదప్ప వేరొకలాభము గలుగజాలదు. నిరొదము లధిక మగు కొలదియు, స్వరాజ్యవాంఛయు మిక్కిలమగుచుండును గాని తిరిగిపోవజాలదు. బెంగాలు ముక్తమిల్లో మల్లిక్కుగారు రాజీనామా నిచ్చుచే, వాల్మీకినము నాకమించుటకు పి. సి. మిత్తరుగారిని బెంగాలు గవర్నరుగాను గౌరగ, వారందుకు నిరాకరించి నటుల తెలియుచున్నది. మిత్తరుగారు అధికారాభిమానులతో నుపసద్ధులు. అట్టివారు సయితము ఉన్నతోద్యోగ పదవుల నంగీకరించుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ప్రభుత్వమునా రికనయిన నను మేల్కొని పరాశయములను సఫలమగుచున్నచో, అసహాయోద్యమమున శ్రద్ధతో కొనసాగించుటయే దేశేంద్రవ్యము. ప్రజాశయ నిరాకరణమునకు జెప్పదగిన ప్రత్యుత్తర మింతకన్న వేరులేదు.

వైకం సత్యాగ్రహము
వైకం సత్యాగ్రహము వంకకు దేశదృష్టి యంతయు మరలియున్నది. చిరకాలమునుండియు మానవస్వభావములను కోల్పోయిన నిమ్మకాయలు, బహిరంగవిధులగుండ నమచుటకు ప్రయత్నము నిలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షము వారికి తోడ్పడుచున్నారు. సత్యాగ్రహమునకు బూనినవాలంటీరులు అరెస్టుజేయబడి. ఇంకను పలువురుముందుకు వచ్చుచున్నారు. మహాత్ముడు విధించిన నియమమును వీరు నిష్కర్షగ కొనసాగించుచో, చిరకాలము నుండియు గలుగుచున్న అన్యాయము దొలగిపోక మానదు. పాణికారుగారు దెలిసినట్లు, ప్రస్తుత స్థితి నిమ్మకాయలకేగాక వారిని దూరముగనుంచిన ఉన్నతజాతులకుగూడ అవసరమగుచున్నది. ఇట్టి యవసానమును ఉభయములు తొలగించుకొని, మరల సోదరులవలె మెలగుచో, హిందూ సంగమము తొంటి ప్రతిభను సంపాదించగలడు. ఇయ్యది, ఇతరులెవ్వరో సలుపవలసినవిధి గాదు. హిందువులు తమంతటతామే యీ మార్పువిధిని నిర్వహింపవలసియున్నారు. మతాధికారులు, సంఘనాయకులు, పండితులు, ధనవంతులు మున్నగు వారందరును జేరి యీ సమస్యను వెంటనే పరిష్కరింపవలెను. గాంధీ:

లజపతిరాయి, మాలవ్యా మున్నగు సుప్రసిద్ధ నాయకులు పూనుకొనిన యిమ్మహాకార్యము సఫలముగాక నూనదు.

గాంధీ మహాత్ముడు

కాంగ్రెసు స్వరాజ్య నాయకులు

అంధేరీలో ఆలోచనసభ

లాలా లజపతిరాయి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లు మున్నగు కాంగ్రెసు, స్వరాజ్య నాయకులును యితర ప్రముఖులును అంధేరీకి వెళ్లిరి. అచ వారందరును మహాత్మునితో కలిసి మహాత్మునిముఠమున కుత్సిత దేశస్థితిని గూర్చి ఆలోచన చేయున్నారు వారి ఆలోచనల తీరమాస్యముగా జరుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

అస్పృశ్యత నివారణము

కేరళ రాష్ట్రమువారికి ఫకీరుగారి విజ్ఞప్తి

“కేరళ రాష్ట్రమునందలి హిందువులూ అస్పృశ్యులూ మధ్య నో మంచు మెరిసినాదియలరా! అస్పృశ్యత అనాః పృథ్వీయను నీచభటులు మనరాష్ట్రమునందుండుటచే రాష్ట్రమునకు తీరిక కష్టమగు కలిగినది. ఈ పద్ధతివలన పంచ సోదరుల కమనములు అలభ్యమైనచో అంతిమంబే నశ్యమగు పక్షభాతి చురకు (అగర్వములకు) కలుగుచున్నది. నిలవ పంచముల అభివృద్ధికి నిరోధమును వారివీటి భంగము కలుగునందున గాక మన సభ్యులము ముందుగా మున్ను ప్రజాపితవ మేలమునందైనను నూడ పీడించుటకైన పీడిబడు వారికిని గూడ అనిర్దముల నేకలిగించుచుండునటుట చిరకాల తేని దృవముగానది. తొలగించుటకై ఆగర్వములవారి వైసవేరే చచ్చుచున్నదిని నేను మొరటికొండేము భావించుచున్నాను నామయము మున్నగు వారందరును తియ్యల కిదియనున వైతి ముగ సహాయ మొసరింపగోరెదను. మాధనము గాకు మున్ను! వారు ప్రారంభించు మన్న సత్యాగ్రహమున నేను కీరీరసంబంధముగ పాఠశాలకల పోయినందుల కంతయు చింతింపుచున్నానుగాని వాటికియంతయు నమకు నీయున్నది” అని ఫకీరుగారు ఆమృతసరముడి యొక్క జ్ఞప్తిని ప్రకటించిరి. మాధనముగానికి ప్రత్యేకముగా ఒక లేఖను వ్రాసిరి. (అ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

అధినివేశపు భారతీయులు

విచారణసంఘము

రంగారాజుగారి యభిప్రాయములు

లండన్, మార్చి 30:— అధినివేశపు భారతీయుల పరిస్థితులను విచారించుటకు నియమించబడిన ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుల యొక్క లండనుకు చేరి. ఆగ్లాండ్ గారు యాత్రము చేసెను. వీరు నీనునుండి సోమవారము వచ్చెదరు. ఇండియా కార్యాలయమున ప్రభుత్వమువారు వుండును. అచట కొంత వ్యవహారములు జరిగినవి ఆలోచించెదరు.

రూపులతో రంగారాజుగారి యభిప్రాయములు తెలియజేసిరి. కన్యా భారతీయుల విషయమై ఇండియాలో భారతీయులలోపల హెచ్చుచున్నది. అధినివేశకార్యాలయమువారికి కన్యాభారతీయులను గూర్చి ఏమిజేసిన బాధ్యతతో అందరును గలిసి ఆలోచించుటకు ఈ సంఘమువారు మంగళవారమునాడు ప్రారంభ సమావేశమును గావించెదరు. ఇండియా మంత్రితో ఆలోచించిరిగాని అధినివేశ కార్యాలయమువారికి అధినివేశ భారతీయుల పరిస్థితులనుగూర్చి విచారించుట కప్పుడవలసిన సంఘమువారు ఏమి తెలియజేయుచు జెప్పుటకు వీలులేదు. కాని ఇట్టి ముఖ్యనియమముల సాధారణ నిర్దేశములను ఎంతమాత్రమును జరుగకుండుట తలపెట్టెను. అధికారియగు మంత్రులతోను దేశీయుల హక్కులను, లాభములను భారతీయులు ఒప్పుకొనరనుట చాల తప్ప. వాకితమును సౌర్యములు లేక అన్నిటిని తమకే భారతీయులకు లభ్యమగుననియును పాఠముగా గా యభిప్రాయము. కన్యా, ఫిజీ మంత్రుల ప్రవేశములందు భారతీయులతోనుండి ఈదేశపు ప్రజలకు నష్టములేమండ ప్రతిబంధముగానుండ యుండును. అట్టివాక్కులనే గొరుతున్నారు.

మనసేనురాజు - ఖిలీఫా

మనసేనురాజుగారిని ఖిలీఫాగా గ్రేటుబ్రిటను ప్రజలందఱును కావలసిన కారణములుగలవు. అరేబియాలో గ్రేటు బ్రిటను తన స్థావరమును బలపరచుకొనుటకు ఇట్లు జేసెను. మస్లిం ప్రజలచేత తన ప్రజలను కాపాడుట జేకొనడంకే ఈ ప్రజలైన మనసేనురాజు బ్రిటిషువారికి విరోధియని తెప్పరున్నారు. కాని ఇటీవల సాధుగారు ప్రాచీనవారి అందజేయుచున్న ఇప్పుడారోగ్య రహస్యముగ ప్రాచీనవారు ముందుగాను సామగ్రిని సప్రయోజనముగాను ఉపయోగించుకొనుటకు ఉపదేశించిన మైన వెంకటాచలమహాదేవులు మనసేనురాజుగారి బ్రిటిషువారి సహాయమును గోర్చొలులరు. అసలు ఖిలీఫా సమస్య అరేబియా, సిరియాలో అభివృద్ధిను సంపాదించుటకు గ్రేటుబ్రిటను ప్రాంతము పోటీ, పోషణయుట కింక లేదని.

ఇక్వేటోరియల్ గూడెములనే వ్యాఖ్య మొనర్చెను.

బర్మిగారి విధానము

రీఫ్టెల్, ఆర్థరాత్రి మార్చి 29:— బర్మి వైమానిక విధానమును ఆలోచించుటకు నియమించబడిన మంత్రిసభ్యులవారు బర్మిగారి విధానమున జెప్పబడిన మొదటి ఏర్పాటును అంగీకరింపలేదని విధానసభలో వినబడుచున్నది.

వెంచి విదేశాంగవిధానము

క్రాత్తముంతుల తీర్మానము

న్యూఢిన్ మార్చి 29:— క్రాత్తముంతులవారు కేటియము మొదటిసారి సమావేశమై మొదటి ప్రభుత్వవిదేశాంగ విధానమునే సాగించుటకు ఏర్పాటును తీర్మానించిరి.

అపాయకరమైన తుపాను

ఇండ్లుకూలిపోవుట

కొకసాన్ నగరము మార్చి 29:— సాన్ ఒక మామూలు ఉత్తరమును గొప్ప తుపాను పీచెను. నగరము ముఖ్యభాగమున వీరి భవనములు నేలగులెను. తిగుడు చనిపోయిరి. 70 మంది త్రవ్వకములైరి. ఉన్నతపాతకాల నివాసములు ఈ పాను పీచుటకు కొన్ని విషయములందు ముంత విడిచి పెట్టుటచే వారు 400 మంది తప్పించుకొనిరి. అరేబియను పాతకాలభవనముకూడ పోయెను. కన్యానులూ గూడ ఒకరు చనిపోయిరి.

ఫ్యాన్సు-గీసు

పరవతి సమస్య

లండన్, మార్చి 30:— ఉదయం 12-10. టైము పత్రికా విలేజురి ఏభయ్యనుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— గ్రీసుకు ప్రాంతమువారు ఇంక వెంటమా కను బుజుములనీయ బాధ్యులు గారనియు కన్యాప్రాంతమునరాజు గ్రీసుకు వచ్చినప్పటినుండి గ్రీసు ప్రాంతముకు సయోద్యమ జరిపియోచునని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. గ్రీసులో పరిస్థితులు ఎంతా ప్రకారమునెప్పుడొకటి విదత ఒక్క ప్రాంతముగాక గ్రేటుబ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్సువారుగూడ గ్రీసుకు ఆశ్చర్య నిమగ్నులగుట జేయించెదని సాధనానే నీలకొంగుల నడిచిరి.

మూడేడ్లవరకు ప్రభుత్వములన్ని వేతన విధానమునే వెంట్రాల్ వెన్సిల్వెనియా టిట్యూమెన్ బొంగుగనుల పరివారము గీరించిరి.

తురుష్క-సంఘీప్రము

కామన్సునభలో చట్ట సవేశము

లండన్, మార్చి 30 ఉదయం 12/10. టైము పత్రికా విలేజురి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— తుర్కీ సంఘీప్రమును గూర్చి కామన్సు భలో రెండవసారి కిట్లు ప్రవేశపెట్టినపుడు ఈ ఒడంబడికలను స్వామ్యము భవించవలసిన బాధ్యతను ఇండియా, డొమినియన్ కేటమెంట్ తెలియజేసితి వని ప్రభుత్వమును బావిం ను కలిపియు చూచుచుటకు వీలులేదని ఒక ఈ. గ్రీసు గారు ఒక సమయ నుపాదించెదరు.

ఈ బిల్లు ఇదివరలోనే ప్రభుత్వసభలో ఆమోదించబడెను.

వైమానిక ఏర్పాటులు - బ్రిటిషు విధానము

రీఫ్టెల్, ఆర్థరాత్రి మార్చి 30:— రక్షణమున, జల ప్రయాణమును విమానములగుండా సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. రేడియోను బ్రిటిషు వైమానికవారులకు శుభోదయము. అన్ని కంపెనీలు ఒక్క కంపెనీగా మారిపోవును. నూతనస్వామాజ్య వైమానిక సంఘముగానే ఏర్పడును. ఒక 1000000 పానులు పెట్టుబడి పెట్టెదరు. ప్రభుత్వమువారు దీనికి 10 ఏడ్లవరకు సహాయ మొనర్చెదరు. ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింప 1000000 పానుల నిశ్చయమైనది. దూర ప్రయాణములకు ఈ కంపెనీవారు జేసెదరు. క్రొత్తక వైమానికమును రియూనిజేసెదరు.

బ్రిటను ఆర్థిక ప్రతిము - ఎక్కువ ఆదాయము

స్పీడ్ గారి ప్రయత్నము

రీఫ్టెల్, ఆర్థరాత్రి మార్చి 30:— ఉదయం 10 అదానము 40,000,000 నుండి 50,00,000 పానులకు ఎక్కువగా నుండునని ఆర్థిక ప్రతిమున తెలుపుచు దనుచున్నారు. ఈ ఆదనపు ఆదాయము ఎంతను ఆపన్నమిట్లుటకు వినియోగించెదరు. ఏ ఏట ఆభయన ఆర్థిక ప్రతిమును ప్రారంభిస్తే స్పీడ్ గారు కామన్సునభలో ప్రవేశపెట్టెదరు.

గనుల పనివాడ పరిస్థితులు

రీఫ్టెల్, ఆర్థరాత్రి మార్చి 29:— గనుల పనివారికి తగవు ఇంతలో పరిష్కారమునాడు. కొంతకాలము కట్టును. రాజకీయముల మంత్రులను గూర్చి గనుల పనివారికి కార్యవిరూపక పద్ధతివారు భిన్నాభిప్రాయమును బాసిరి. స్వల్పగరిభాగములు అగీరించెదరునే అన్నారు. దీంతో బాటు వేతనములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు విచారణసంఘము నేర్పరుపవలెనని.

కామన్సు సంఖ్యాముల నిరాకరింపవలెననిరి. ఓట్లు దీసి కొనబడును. దీనితో అందరును నిరాకరణమునే నూచించెదరు. ప్రభుత్వమువారు విచారించవలెననిదరు. ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు. సామాన్యముగా పరిశ్రమలందు ఇచ్చు వేతనములనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు విచారణ సల్పెదరు. గనుల పని వారికి ఇచ్చు సమ్మెకట్టలేని ఓట్లుల నీయరు. ప్రభుత్వము వారు విచారణను ఇప్పుడు సమ్మెకట్టకుం జెప్పి సమ్మెను నిశ్చయించెదరు. ఇందులకు 2/3 సంఖ్యలు అనుకూలం రుండవలెను.

ప్రామానిక వైమానిక ప్రయత్నములు ముగియకొనిరి తిన్న గ ఏభయ్యనే వయవమును. బ్రిటిషుగర్ల అగడు.

మ్యూనిసిపల్ విజ్ఞాన

అల్లరులు జరుగుననుము

ప్రభుత్వమువారి కట్టుబాటు

లండన్, మార్చి 30 రాత్రి 8-5 టైట్లు, లూడెక్ డాన్సు గార్ల విషయములో తీర్పు జెప్పి అల్లరుల బయటకు జేయను భయముతో అట్టి ప్రమాదము లేకుండు ప్రభుత్వము వారు కట్టుబట్టుచు జేయుచున్నారు. దొంగిలెవన, కొల్లగన, కాత్తు విద్యముగా సభలనుగావించినను ప్రభుత్వముల నెయ్యిన్ని మరణశిక్షకుగాని ద్వీపాంతరవాస విధించెదమనిరి వీధులలో విచారణను గూర్చి ప్రజలనులకిగాదరి.

జీవత్రుత్వ తగ్గు చేకొని మరణమున నానక కొధికాల జీవమును నూటికి 5 కిచ్చి వచ్చెదరు.

వైకొవ్యోలకు గూడ జీవము లేవదునని.

72 వ ఏట నుప్రకృష్ట అంగ గుంతు సర్ చార్లెస్ సాట్లెక్ యొక్క మృతిచెందెను.

ట్రాం, బస్ వ్యవహారము

లండన్, మార్చి 29:— మ్యూనిసిపల్ కమిషన్లు టిని రేపటినుండి తెలియజేసి అప్పుడు టిని మ్యూనిసిపల్ కమిషన్లతో బ్రాంబ్రియోవారియొక్క వ్యయముగొనిరి సభ వారు సమ్మె వారు ఇట్లు యుండని ఏమియు జెప్పెను. బెకగాటు జెప్పివారును మ్యూనిసిపల్ కమిషన్లతో తిరుగివారి నూచించబడి మరల గూర్చి ఆక్షేపణము జేరెను.

గొప్ప విజయము

లండన్, మార్చి 30:— ఉదయము చూచి కిక్కిరిసి సమావేశమై బెకగారిని అభిమంజరి.

మంగళవారము ట్రాం, బస్సులు బయటేరు

రీఫ్టెల్, ఆర్థరాత్రి మార్చి 30:— లండన్ ట్రాంజే పనివారిని సమ్మెకుగూర్చి టిని వారికి తిట్టిపాటు నూక తెలియజేసెదరు. యజమానుల మరలలన గీచు యోనిరాకరించుటయో లేదు. మరలలు నగీరింపి ట్రాంజు బస్సులు మంగళవారమునందు మరల బయట జే. రేపటి గ లండన్ ప్రజలు స్వంతముగా నడిపింప బు బస్సులు భూభాగముతోపు రేపి మూడను. ఎక్స్ప్రెస్ ప్రేమియం దాగబడి యున్నాడు.

యజమానుల మరలలను ట్రాంజేపనివారు టిని వారికి మూనిసిపల్ కమిషన్ల జరింపి కమిషన్లకు వైకొవ్యోలకు విచారణ సెప్పివారు.

తంతులై తెలియగూర్చి లండనులో రికౌలలందు విజృంభణకు పాతములను జెప్పెటకెన్నాడు

కాకసినీ లంచగొండిమ

రీఫ్టెల్, మార్చి 27:— పూర్వము సా. ఫి. త్రిగ నున్న జీవకాగా వ్యాపకాభివృద్ధిగనన్నపుడు విచారణ నున్న వ్యక్తికి. టిని వారు జరిగెనని మూడేడ్ల కిక్కిపెడిను. మూడేడ్ల వరకు పోనకర్మములు లేకుండు జేయించెనని లంచమునిచ్చియందు విద్యయికి భంగకరమును గొలిచి సకంపు లేకుండుననియో యిటు జరగవలెనని జేచెదమనెట.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్కొనుటకు వీలయిన నులభశైలిని వ్రాయబడిన తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయం 7, లంబు శైలిపేరు, బాను.

100

[ఈ చర్యను సూచించిన లింగము రేపటినుండి ప్రకటింపబడును.]

చెన్నరాష్ట్ర పరిపాలనా నివేదికము 1922-23

మ.రా.సు.ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడిన 1922-23 సంవత్సరపు చెన్నరాష్ట్ర పరిపాలనా నివేదికము మాకు చేరినది. అందు కొన్ని భాగములను యిదిగంత ప్రకటించుచున్నాము:—

పత్రికలు (1922)

ఈసంవత్సరము పత్రికలసంఖ్య 254 నుండి 277 వరకు పెరిగింది. నూతనముగా 96 పత్రికలు ప్రకటింపబడినవి. 72 కలిగినవి. వార్తలను ప్రకటించు విమర్శించుచుండిన ఒక పత్రిక ప్రకటన చాలింపబడినది. 83 పత్రికలు, నూటిలో 28.71 కంటే అధికముగా ఉన్నవి. తక్కినవన్నియు దేశభాషలో ఉన్నవి. ముఖ్యమైన అంగీకరించినవి హిందూ, మదరాసు మెయిలు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్, న్యూ ఇండియా, జస్టిసు, స్వరాజ్యపత్రికలు. స్వరాజ్యపత్రిక తప్ప తక్కినవన్నిటి చందాదారు సంఖ్య పోయిన సంవత్సర మంతయు ఒక్కరికినే యున్నది. స్వరాజ్యపత్రిక ప్రభుత్వమువారిని, అంగీకరించు తీవ్రముగా రిండించుచుండుటచే ప్రభుత్వమునకు 3000 నుండి 5000 పెరిగినది. తమిళపత్రికలలో గ్రంథములను 14,000 సంఖ్య (ల అనంతభోధిని చెందును. తరువాత ప్రాముఖ్యమైనవి 'స్వదేశమిత్రము' (7,000) 'మెకెజు అఫ్ ది కేంద్ర' (4,800) 'తమిళనాడు' (8000). తెలుగుపత్రికలలో 'ఆంధ్ర పత్రిక' కు అత్యధికముగా చందాదారులసంఖ్య (8,200) గలదు. ఇంకను ముఖ్యమైన దేశభాషాపత్రికలేనవ మలయాళ మనోరమ (4,000) వృత్తాంతపత్రిక (కన్నడము, 4,100). ప్రెమపత్రిక తీసి వేయుటవలన అతివాదపత్రికలు పత్రికలు యొక్క వ తీవ్రముగా ప్రభుత్వమును ఖండించుచున్నవి. గతసంవత్సరములో యింతకు మించిన మార్పుయొక్క పత్రికావిమర్శలనుండలేదు. ఇండియన్ ప్రెమపత్రిక క్రిందను క్రిమిలు ప్రాసీజరు క్రిందను 125 ప్రచుర ములు రద్దుచేయబడినవి. 1921 సం॥ లో 71 మాత్రమే రద్దుచేయబడినవి. విరోధాదేశమునందలి కమ్యూనిస్టు సంఘమునుండి ఇండియాదేశమునకు వచ్చుచుండిన రాజద్రోహపురచనలే యిట్లు తిధికసంఖ్యనిచ్చిపంపబడుటకు కారణమగును. పీకలకోడుక్రింద రాజద్రోహము నేరముపై 'క్వామి కెహెర్' 'అజదు హిందు' భారతదేశము' అను మూడుపత్రికలు శిక్షింపబడినవి. 'అజదు హిందు' వ్యవసాహకుడు' తమిళనాడులోని సుబ్బే అయినపై కేసు కొలిగించబడియెను. కాని, సంపాదకుడు, ప్రకటన కర్తయు, క్యామిరాపోర్టు, భారతదేశము పత్రికాసంపాదకులను గూడ శిక్షింపబడిరి.

పోలీసు

సి. వి. డి. పోలీసు.—క్రిమిలు ఇన్వెస్టిగేషను కాఖి ఒక ఇన్వెస్టిగేషన్ నలుగురు జమానులు తగ్గించబడినవి. వేల్పు మువరాజుగారి రాకవలన చాల పని గలిగెను. దొంగ నోట్లను పట్టించుట పోలీసులో ఇన్నూరు జేయబడిన వస్తువులు దొంగ లింపబడుట మున్నగు ముఖ్య విషయములలో నీ కాఖివారు బాగుగ పరిశోధించిరి. వ్రేలిముద్ర పరిశోధక కాఖివారు 1922 లో 17,788 పోలికలేని వ్యక్తులయొక్క పూర్వపువ్రేలి ముద్రలనుగూర్చి పరిశోధించిరి. క్రిందటి సాలుకంటె రిపోలికము కీసులు వచ్చినవి, 477 కేసులలో ముద్రాయొలు యిదివరకుశిక్షిం పబడిన వారని సాక్ష్యము లిచ్చుటకు 487 కేసులలో వ్రేలిముద్ర గాఢోద్యోగులు కోర్టులకు హాజరయిరి. అందు 75 వ్రాతమాలికము గా అభిప్రాయములు దెలిసిరి. క్రిమిలు ట్రైబునల్ చట్టము క్రింద శిక్షలు 6,864 నుండి 2849 కి తగ్గిపోయినవి. నేరముల సంఖ్య 1 వ రిజిస్టరు కాబడినవారిపై కాపుదల బాగుగ నుండెను కాని ఎల్లూరు గుంటూరు జిల్లాలలో మతానికి వేసియున్న సంఖ్యలలో వాలమంది పారిపోయి ఆ జిల్లాలలోను కర్నూలు క్రిష్ణ జిల్లాల లోను, గూడ దొంగకనము జేయబడినది. కల్లారుబాతిని వశ పరచుకొనుట బాగుగ నే జరిగెను. రామనాడుజిల్లాలలో పరమా గాయి కల్లారులుగూడ చేర్చుకొనబడిరి.

నేరములు

ముఖ్యములు అనుకూలముగ నేయుండెను. కాన పనిపాట్లులేని గారిసంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. అందువలన నేరములుచేయుట గూడ తగ్గిపోయెను. పట్టుబడిన వారకేసులసంఖ్య 50,081 నుండి 2,067 వరకు తగ్గినది. ప్రత్యేకకానములు, స్థానికకానముల క్రింద నేరములసంఖ్యగూడ 18,441 నుండి 17,227 వరకు తగ్గినది. కేసులు నేరములు క్రిందటముకన్న 3,418 తగ్గినవి. ఈ

తగ్గిపోవుట అన్ని రకముల నేరములకు సంబంధించిన కేసులు. కాని యొక్కనగా జరిగిపోవు, యిండ్లుపగులగొట్టి దొంగలించుకేసులు నూటికి 29.9 నుండి 18.5 నుండి తగ్గినవి. 1922 సం॥ ప్రారంభములో గుంటూరు జిల్లాయందు అసహాయోద్యమము కిలాఫతు ఉద్యమముల ప్రేరేపణచే పన్నుల నిరాకరణమునకు సిద్ధపడిరి. కాని, ప్రభుత్వము యొక్కచరలముతో నెదుర్కొనుటచే వా ప్రయత్నములు పూర్తిగా నశించినవి. ఏజెన్సీలో అల్లూరు క్రి రామరాజు నాయకత్వము క్రింద ప్రారంభింపబడిన ఫిర్యా యింక నెక్కువలవ తగ్గమైనది. ఈయన క్రిష్ణజిల్లా వాస్తవ్యుడగు విశ్వభాస్కరముగల తీవ్రయుడు. రెండుసారు లెదుర్కొని పోలీసువారు విప్లవకారులకు చాల హానికలుగజేసి పటాపంచలు జేసిరిగాని, యాఫ్టర్ మతిపిచ్చిమైన వగుటచే యెంతప్రయత్నించి నను, పోలీసువారివద్దనున్న దళముతో ఫిర్యాదీని పూర్తిగా రూ పుమావజేయబడిరి.

అపరాధపరిశోధనము

పరిశోధించుట అపరాధములు తగ్గిపోయినను అపరాధ పరిశోధనప్రయత్నములుయెప్పటియట్లుండెను. పోలీసునివడిన కూనిలసంఖ్య యథాప్రకారముండెను. బండిపోటులసంఖ్య 100 కి 2.2 నుండి పెరిగినది. ఇతరనేరములపరిశోధన తగ్గెను. రిపో ర్టుకాబడిన కేసులలో 100-కి 8.1 వంతున పరిశోధన నిరాకరింప బడెను. పోయినముల్యమును పొందించి తెచ్చిచ్చిన కేసులు గత యేడు 19.2 0/100 యందగా నీయేడు 28.6 గలవు. ప్రాసిక్యూ టింగు కాఖివారివలన చెన్ననగరము 1,695 మిగతాభాగమునందు 10751 నేరారోపణలుజరిగినవి. నిరుడు 1555, 8,242 నుండెను. ఇందు 74.90/100 కేసులలో జయముగలిగెను. నిరుడు 78.8 యుం డెను. మేజిస్ట్రేటుకోర్టులలో పోలీసువారికేసులను విచారించు టకు కొన్నిదినములను ప్రత్యేకించుచున్నట్లు కొన్ని జిల్లాలలో బాగుగ జరిగెను.

దొంగలు తప్పించుకొనుట

ముందటేను పోలీసువారి తూర్ధినమునుండి తప్పించుకొనినవారి సంఖ్య 171 యుండగా నీయేడు 188 గలదు. ఈయేడు వారిలో 185 మంది నిరుటివారిలో 8 గురు తిరిగి పట్టుబడిరి. తప్పించుకొనుటకు తాగుబోయిన పోలీసువారిలో 88 మంది దీవార్లుపెండుటకు శిక్షింపబడిరి. 855 మందిపై నేరారోపణ జరిగెను. అందు 27 గురు శిక్షింపబడిరి.

సెక్యూరిటీక్రింద నున్నవారు:—సెక్యూరిటీ నెక్కువల క్రింద నున్నవారు 1,798. ఇంకెక్కువమంది చోరులు.

మదరాసు సిటీపోలీసు

చెన్ననగరమునందు 1922 లో నిర్ణయముగా నుండవలసిన దళము 1992 సంఖ్యగా నిర్ణయించబడినది. ముందటేనుకన్న 854 అధికము. సాలుపాడుగున 850 మం కి చేట్టి కొన బడిరి. సంవత్సరాంతమున 24 ఖాళీ లుండెను. జమానుల వేతన ము అభివృద్ధి జేయబడుటచే యిట్లు నూతనముగా జేర్చుకొనుట నులభమయ్యెను. వేతనము సధికము జేయుటవలన దళముక్రింద వ్యయము రూ 10,65,259 నుండి 12, 8,9 970 వరకు పెరిగెను. ఉద్యోగగర్హిత శిక్షలు నూటికి 248 నుండి 35 వరకు పెరిగెను. న్యూసెన్సుకేసులు గాక యితర నేరముల క్రింద కేసులు 2950 నుండి 2874 వరకు తగ్గెను. దొంగలించబడిన సాక్షు విలవ రూ 8, 81, 089. తిరిగి పట్టుబడినది. రూ 125, 184 అనగా 100 కి 88 వంతు. తప్పకేసులక్రింద కొట్టివేయబడి నవి 70. ఇంతకుముందు 84 సెక్యూరిటీ నెక్కువక్రింద 80 మంది గలరు. ఇంటలిజెన్సుకాఖివారి పని చాల యొక్కనగా నున్నది. రాజద్రోహము వ్రాతలు ఉపన్యాసములవలన 62 మంది శిక్షింప బడిరి. క్రిమిలు ప్రాసీజరు కోడు 108 నెక్కువక్రింద 4 రకు నేరారోపణ జరిగెను. యువరాజుగారి రాకవలన గలిగిన అధిక కార్యభారము చాల బాగుగ నిర్వర్తించబడుటచే పోలీసు కాఖి గౌరవ మినుమడించెను.

కలకత్తా కార్పొరేషన్

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 1:—బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు కలకత్తా కార్పొరేషన్ ను రాయ బాక్టరు హాజిబోను దళమును కూడగారి కార్పొరేషన్ హాజిబోను నియమించిరి. కలకత్తా కార్పొరేషన్ క్రింద నియమించబడుట ప్రకారము ఖాజువు ఉద్యోగి నియమించబడుటకు ఏ రీయుండ్యోగములో నుండును. ఆ. (వె.) కలకత్తా టిల్టా. నున్నవాడలలో నిర్వహించుకొని రి కలకత్తా ప్రభుత్వముకలిగించెను. ఆ. (వె.)

లాలా లజపతిరాయగారు

అంగ్ల దేశయాత్ర

“నేను కరీరాస్పెక్టాకారకే అంగ్లదేశమున కేగుచు వచ్చునుగాని రాజకీయసంబంధ మేమియునులేదు. స్వరాజ్య సమరమెల్లప్పుడును భారతదేశమునందే జరుగవలెనని అంగ్ల దేశమున గాదగల నేను. మొదటిసారియే వారింనుచుంటిని, స్వరాజ్యమునా రిద్దుడు వనవేళకున దొరకనకువారికి కొంత వివరణితిని తే. తిరిగిని యిందువలన స్థిరభాగ మేమైన కలుగునో కలుగదోయినది విషయమును తెలు టకు కింగును వినుట. స్వరాజ్యమునామలలో పాటు జేయుటచే మహాత్ముని సంకల్పించి వారి సంభాషణల నాలు కించితినిగాని మహాత్ముడు తెలివిన అభిప్రాయములను నేనిద్దుడు వినిరికలదు” అని లజపతిరాయగారు భావించుటలో ప్రీతికర డ్కటకు ముందు వార్తాసంఘ ప్రతినిధి కలిగించిరి.

బొంబాయి లేబరు అఫీసు

బొంబాయి మార్చి 1:—బొంబాయి లేబరు అఫీసువారి బొంబాయి పోలికల అనుమతయొక్క అవసరపదార్థముల భరణ ఎంతపెచ్చివో తెల్పెను. రిస్కీనగా పెనుకటి నెలకంటె విశిష్టతయొక్క సులభము మూడవంతు తగ్గినదియు, 1928 సం॥ 12 నెలల పడుటకు నూటికి ఒక్కటి తగ్గినదియు తెలుచున్నది. ఈతెల్పెలు గడవికే మేనెల లోవరతేయున్నవి; ఆ. (వె.)

లక్నో

మార్చి 1:—నక్ విలియం మౌను ఏప్రిల్ 4 కతే నీవి లక్నోనుండి అల్లాబాదు వెళ్లెను. ఓ ఆర్ రైల్వేవారివారు వాకి గలలోటులను తీర్చు మని గోలచేయుచున్నాడు. ఆ. (వె.)

క్రొత్తకాఖి- మార్పులు జెనరల్ ఆఫ్ నష్టయ్

థర్లీ మార్చి 81:—1924 ఏప్రిల్ మొదటి తేదినుండి మార్పుల జెనరల్ ఆఫ్ నష్టములకు అనుబంధి స్పష్టింపబడునది క్రమ త్వమువారిచే ప్రకటింపబడినది ఈమధ్యమిటీవాత తలంబిట్లు గ నే యా కాఖి క మాం ద ర ఇన్ చీ ఫ్ గారి తలంబి ట వారాభ్యంతర తగ్గించిన, అదియును గాక యిండియాక్ ప్రోక్యూటర్ సమావేశముగా నుండుటకై యాకాఖి స్పష్టి చే యాడినది. ఆర్డెన్సు డైరెక్టరు జె.రంజివరవి రిసీజేయబడును. అందుల సప్లయ మార్పులజెనరల్ నిర్వర్తించును. క్రొత్త యొక్క టురలన క్రొత్తగా ఖర్చులుకావు. ఈమార్పులజెనరల్ తప్పక సినిమాలుచే ఉండవలెని నిర్బంధచట్ట మేమియును లేదు మొ దటిలో తలంబిట్లు యాభందలి నర్వరీస్ అట్టికొనదుగా లే నియమించబడిరి. కమాండరు ఇన్ చీఫ్ గారి మిలిటరీ కా స్సియలో ఈమార్పుల జెనరల్ సభ్యుడుగా నుండును. ఆ. (వె.)

“నాటెజ్” పత్రికాధిపతికి 9 నెలలు ఖైదు

రంజాను, ఏప్రిల్ 1:—నాటెజ్ అను పత్రికకు సంపాదకుడు, ప్రకాశకమున ఆ గు మాంగ్ రాధా వు అను వాడును యెల్లూరుమెంట్లు ట్రస్టు ట్రైన్ చార్జ్స్ మార్పుల వల్ల అనునాడుకు ఒకవ్యాసముందు న్యాయోపరచిపండుట రం జాను జిల్లామేజిస్ట్రేటు 9 నెలలు విడిఖైదుచేసెను. తీర్పుచెప్పుచు నాటెజ్ పత్రికాధిపతి చూడంగున నాటికయొక్క మార్పులకు ఏమిలేదని చెప్పెను. 500 రు జరిమానాకూడ విధించబడినది. జరి మానా నీయనని నాటెజ్ నిరాకరించెను. ఆ. (వె.)

మధుర ప్రాధమిక పాఠశాలయల నష్ట

ఏప్రిల్ 1:—మధురకొర్రోము ఎడ్వర్డుసులలో యా న ధ లో వారా యిం అ యో రు అ ధ్య క్ష క్రింద మధుర తాలూకాలో ప్రాథమికనిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టవలె ననియు, ఉపాధ్యాయు లకు ఉచిత వసతిసౌకర్యాలివ్వవలె ననియు, వేతనము పెద్దించ వలెననియు రిక్మానము లా హరించబడినది. ఆ. (వె.)

రూటర్స్ ట్రైన్

థర్లీ, ఏప్రిల్ 1:—రూటర్స్ ట్రైన్ కు నక్ రోడెక్ బోర్డులేవు బొంబాయికి వెళ్లెను. విరోధాదేశ రూటర్స్ జె.రంజి మేజిస్ట్రేటు రిలియం. జె. మానోసిగారు వెళ్లెను. గడచిన 15 దినములనుండి 400 రాజ్యతంత్రిధియంల అతిధులుగా నుండిరి. 45 అత్తెగ్గా డబ్బు నడిచును హామీమొందరుగా రియంల 1 వారముకోసా అుండెను. రాబోవు కనివారమునాకు ఏట “బాల్లివా” లో ఇంగ్లాండుకు వెళ్ళును.

జూబులు

విలేఖకులకు సూచన

హిందూ చాక్ (ఆఫీసర్ కే వారును) ఆ. రా. నాటిక కళాభిలాషి, యం - వి. రా. పి. రా. రా. పు. వెం. యం. పి. మ. ది. జం - పే. కి. కి. ను. కం. హెచ్. ను. కా. చి. పాం. ను. యె. వె. ను. వె. రా. కా. గో. వే. రా. యె. కే. క. గో. య. రా. కొం. కృ. రా. నా. సి. కే. ము. ల. న్న. బి. రా. చం. రా. కు. గో. రా. పాలకొల్లు (పేక్షకుల సంతకంలేదు) న. గా. యా. బ. పు. ఆ. ను. నూ. నూ. కా. బ. గో. యె. వె. శ్రీ. ఆ. కా (కార్యదర్శికి వాడుక) యం. వి. కృ. కొ. న. రా. పి. హెచ్. బి. కార్యదర్శికి వాడుక, బి. వి. క. క్య. కే. కళి. ముని ప్రకటింపబడును. ఆంధ్ర క. స. 1

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ పాలంటీయరు బోర్డు

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయరు వివిధ కళాభివృద్ధికి వ్యాపింధ జేయుటకును, వివిధ కళలును మార్పుటకును, కావలసిన ఏర్పాటులు గూర్చి యోచించి, కార్యక్రమమును వెలువే (పారంభించుట) కాదు, ఏ ఏ ఏ ఏ 15 కే దే ఉదయం కి గంటలకు నెలవారపుటకును కార్యక్రమమును, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ పాలంటీయరు బోర్డు (ఇంజనీరింగు కలెజు) గును. ఈ యుగ్యమును అభివృద్ధికి రెలల విచ్చేసె సలహా నొసంగెదరని ప్రార్థన.

అభ్యుక్తి వెంకటరమణయ్య

కార్యదర్శి, బెజవాడ.

బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ఫిర్యాగుంఘము-(నెల్లూరు)

1924 సంవత్సరము మార్చి 25 కేది బుచ్చిరెడ్డిపాలెం శ్రీయత, బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సామాన్యసభలో జరిగిన తీర్మానములు, ఈ ఫిర్యాగుండి జిల్లా కౌన్సిల్ సభ్యులకు ఈ క్రిందివాని ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనడమైనది. బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు, బెజవాడ సుందరరామరెడ్డిగారు, లేబూరు సుబ్బరామరెడ్డిగారు, యేనుగ వెంకట నరసారెడ్డిగారు, నూరి ఆదినారాయణయ్యగారు.

ఈ ఫిర్యాగుంఘమున శ్రీయత బెజవాడ సుందర రామరెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనడ మైనది.

ఈ సంఘమున శ్రీయత, యేనుగ వెంకటనరసారెడ్డి, వామల వెంకటశాస్త్రిగారు కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనడ మైనది.

శ్రీయత మేనమామ హరిశ్చంద్ర రెడ్డిగారిని కోశాధి పతిగా నెన్నుకొనడమైనది.

ఈ సంఘమున ఈ క్రిందివాని కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగా నెన్నుకొనడమైనది. బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి గారు, లేబూరు సుబ్బరామరెడ్డిగారు, నూరి ఆదినారాయణయ్య గారు, పెళ్లకూరు శేషరెడ్డిగారు, పార్లపల్లి రామరెడ్డిగారు, టంగుటూరు సుబ్బారెడ్డిగారు, పేరు బుడేనాపాబుగారు.

ఈ ఫిర్యాగుంఘమున ఒక వేతనప్రచారకుని నియ మించి ప్రచారము సలుపవలసివడిగా కార్యదర్శిగారికి అధికా రము ఇవ్వడమైనది.

సామాన్యసభవాకు తిమకునున్న అన్ని విధములైన అధి కామలను కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి ఇచ్చుటకు తీర్మా నించడము అయినది.

సామాన్య సంఘసభకు నిర్ణీతసంఖ్య 9 గా నున్న కేర్యనిర్వాహక సంఘసభకు 8 గా నున్న తీర్మానించడ మయినది.

బుచ్చిరెడ్డిపాలెంలో రు 1000 లకు మించనటువంటి మూలధనముతో ప్రస్తుతమున్న ఖద్దరుపస్త్రాయమును వృద్ధి పరచుటకు తీర్మానించడ మయినది.

దుాదిని కొని ఫిర్యాగుసంఘముచేయుటకు గాను రు 400 లకు దుాదిని కొనుగోలుచేయుటకు తీర్మానించడమయినది.

ఖద్దరు పస్త్రాయమున పనిచేయుటకు గాను రు 8 ల వేతనముపొంద శ్రీయత వావిలాల వెంకటశాస్త్రిని నియమిం చడ మయినది.

వావిలాల వెంకటశాస్త్రి,
ఫిర్యాగు సంఘ కార్యదర్శి.

దక్షిణ హైదరాబాదు

వలస కార్యదర్శియము

నేద్యము చేయుటకును నివాసమునకును యోగ్యమగు ట్టి భూమి ఇంక నుమూగు నివాసమునకును ఎరగలవరకు నివాసు రా జ్యునున్నది. ప్రస్తుతము భూమ్యాధికారులు అట్టి పాలన కాలవారి యభిప్రాయముననుసరించి ఎరమిదిలకుల ఎకరముల వరకు వలసప్రదేశములగు నిర్ధారణచేయుచున్నసామాన్యమునను, నివాసమునకు ప్రభుత్వమువారు కోరినవారికి ఇచ్చుటకు సమ్మతింపించును.

త్రివిధముయందేయాలగు ప్రజల సాధారణముగ భూమిని గంపాదించు ను ద్వే క్యముతో అతి దూరప్రదేశములకు వెళ్లు లులకునుగలవాలి. కనుక రాష్ట్రీయప్రాంతములయందే గూడ ప్రజల రాజ్యములలోకిచ్చి వలస ప్రదేశముల కార్యమించినవో అవకాశముననే అభివృద్ధి కాగలదు. కలంది ప్రభుత్వమువారి వలసకార్యవిధానమునందు ప్రత్యేకముగ నెన్నెయో సౌకర్యమును గల్గించిరి.

ఇటీవల ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడిన నివేదికలకు రాష్ట్రీయ ప్రాంతములయందే మూడు రెండుసంవత్సరముల కాలము వేదియుండినను ప్రజల భూములను విశేషముగ కోరలే దని తెలియచున్నది. నివాసురాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు 2003 కు భూములై దరఖాస్తులంపుకొని, రాష్ట్రీయప్రాంతములయందే దరఖాస్తులంపుకొనినవారిసంఖ్య 1200. నియమముల ననుసరించి ఎరములకిక్కిరికి రెండురూపాయలచొప్పున డిపాజిటు దాఖలుచేయవలసియుండెను. కాని దరఖాస్తు దారులందరిట్టి వైకమును దాఖలుచేయలేదు. రాష్ట్రీయములలో 1200 గురుకు, రాష్ట్రీయములలో 200 ను రాక్కుమున పంపి ఈ విధముగ వలసప్రదేశములయందు భూములను గుంపాదించు ఉద్దేశ్యమున రాష్ట్రీయలకుంటే నివాసురాష్ట్రీయ ప్రభుత్వే ఎ ర్కొకరకపంపియును వలసకాలాధికారుల నిర్ధారణచేసియున్నా రు. రాష్ట్రీయముల యచ్చుట వలసప్రదేశములను గుంపాదించుట యందలి సౌకర్యములను దెలిసికొనవలసియు, కోరవలసియు.

ఇటీవల వలససంబంధమున నివాసులందరు కొన్నియార్లు లుసహితము నైజాము ప్రభుత్వమువారు చేసియున్నాడు. వీరిక లన కన్నులను తెల్లించువిధానమునందు స్వల్పముగ వ్యత్యాసము ఏర్పడింది కాని సౌకర్యములం దెట్టి మార్పులుగ లేదు.

వీరారు ప్రాంతమును వివరించిన ఈ కార్యక్రమములకు విస్తీర్ణములకేలమై చదువుమై వ మించియున్నది. జనం ఖ్య సుమారు ఒకకోటి ముప్పదిమిలములమే. రాష్ట్రీయముల చాలవకు భూమిని వానయోగ్యమున నేద్యముచేయుట కుత రించునట్లును చేయవలసియున్నది. గనుక నివాసుప్రభుత్వము వారు వలససౌధా మేర్పటచి ఈవిషయమున కేదలుచుకొనుచు న్నారు. ప్రజలదీక్షలం దెప్పునయోచనము గనవరచవలయు ననెడి యుద్దేశముతో ఇది ప్రాంతములలో సాధారణముగ నుండువానికంటే నెక్కువగ నివాసుప్రభుత్వమువారు తమసనా డ బెదార్యముతో సౌకర్యముల నేర్పటచేసారు.

వలస ప్రదేశములలో ఏబదియేకరములగాని అంతకంటే నెక్కువ విస్తీర్ణముగ ని భాగములు వేర్యుగ విభజింపబడును. విభజనలలో మంచివెడభూములు సాధారణముగ చేరియుండు నట్లు చేయబడును. వీటిసౌకర్యములు మున్నగుంది దృష్టియందుం చుండును. అభివృద్ధికాలాధికారి Secretary Develop ment Board ఎర ముక్కటికి రెండురూపాయల చొప్పున నివాసముల కొనుగోలును లు పును దంఖాస్తు పంపుకొనుటయును దరఖాస్తులము దింపుమెంట్లు జోరువారిచే విచారించబడును. దరఖాస్తులలో ఎన్ని ఎకరముల భూమి కావలయునో వివరముగ వ్రాసువలయును.

వలసబోర్డువారికి తమ భాగములందు పూర్ణాధికారముం డును. ప్రత్యేకముగ వైస చూపబడిన ప్రకారము విభజింపబడిన భాగములు తిరిగి అంతర్భాగముగా చేయబడవు. ప్రభుత్వము వారి యజ్ఞను బొందికయే వైటు నిరురులమే మార్పు సధికా రము కాలానియు (లసబోర్డువారు) కుండదు. కాలి యిరెండు ను రావించి వలసభాగముల దు నివాస మేర్పడుచున్న యధికార ముగలదు. వ్యవసాయ పరిశ్రమల విస్తీర్ణముల నిర్ణీతకాలము వరకు ప్రభుత్వము కియ్య సౌకర్యముల వారించును. వలస వైట్లవైస కోర్టునుండి పిక్ క కాలదు. మనసునరి వహించిన వైటము ప్రభుత్వగారి సంతకముతో కలస ప్రదేశముల ప్రజలముల వారి చేయబడును. ఇవి కార్యక్రమముగ నిజమగును.

సెట్లమెంట్ (Settlement) సమయమున ఎకర ము క్కిరికి కాముల రూపాయల చొప్పున తీసుకొనబడును.

ఈతెక్క చొప్పున తెలియచేయబడిన మొత్తములనుండి భరా కరు వైకము దరఖాస్తుతో దాఖలు చేయబడినది మిగతా వైకము బడును.

మొదటి నాలుగు సంవత్సరములవరకు భూమిని నేనుమియు తీసుకొనిబడెను. అటువరకు వైక యరుగదియన సంవత్సరములవరకు సంవత్సరములకిక్కిరికి ఒకరూపాయల చొప్పున ప్రతిఎరమున కెక్కు వ గై వలదును. ఇవిభూముల ఇరుకదియన సంవత్సరము భూమి పచ్చు ఎకరమునకు ఒకరూపాయల యగును. 216 సంవత్సరము నండి 24 సంవత్సరమువరకు ఎరమునకు సంవత్సర ముక్కటికి 4 ఆరూపాయల చొప్పున ఎరమునకు మనూచేయబడును. ఈ తెక్కచొప్పున 24 సంవత్సరపుపచ్చు రెండురూపాయల ఎకర మున కగును. తరువాత 30 క సంవత్సరమువరకు పచ్చు అదేప్ర కారముండును. అటువైస సాధారణమైన వెటిటుమెంట్లు వధకు లకు జోబడి పచ్చు కళాముచేయబడును. కాలానియు తమ భాగములకు ఉచితముయివభవన నీటికనకుల నేర్పరుకొన వచ్చును. దా ని యం ద లి కలకు, ఇచ్చు, రాజీ నట్లు, ఈరెట్లు మున్నగువాని వైస పూర్ణాధికారము కలిగియుండు రు. అందు 4 సంవత్సరములవరకు వైటు యదయోగార్థము తె ప్పించుచు కర్తవ్యానువరికరములు ఎరువులు, విత్తనములు మొ క్కులు మున్నగు వస్తువులవైస కోర్టికి వచ్చి (Customs Duty) తీసికొనబడెను. భూమిలో నుండి మచ్చు, నుచ్చు, రాయి ఇనుక మొదలగువస్తువులు త్రవ్వించి విలువవైటులలో నువ యొగించుకొను సౌకర్యముగ ముందును. ప్రభుత్వోద్యోగముల యుజ్జను బొందవలసిన యావక్యకర తేద. అదనియుములను వేటాడుటకు సామాన్యముగ వాడుకలో నున్న ప్రతీతిధానము లు కాలానియులకు తమ వలస ప్రదేశభాగములందు విత్తింపు. వారు తుపామున్నకు ఆయుధములతో కానిని చంపరచ్చును. బోటులు మున్నగునవి వాడుచు పట్టుకొనవచ్చును. కేవలము ములు మసీదులు విలేంబంధముయిన మందిరములు కప్పు కిక్కిన వారి నిర్మాణమున కెట్టి నిష్పత్తియుండదు. కామికావైస పిక్ కి రక లీతియుముల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు అప్పులగుడ నొపగలరు. కా లో నీ ని వ ర య క థ ము ల అ భి వృద్ధి పరుచుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు వచ్చు యాచితముగ బొందవచ్చును. కాలానియు గాని లే అతని పక్షమున చుట్టూ గాని కలస వైటులలో నిర్మింపబడు మేర్పరుయోని కాపు రముండుట యావక్యము. వ్రీటునందు బోలీసు కలెక్ టర్య ము పనులు నిర్వహించబడుటకు వలయు నేర్పాట్లు చేసికొనుభా రము కాలానియునైన నే యుండును. కాలానియుల కియ్యలడిన అధికారములు స్వాతంత్ర్యములు మత పరంపర వచ్చుచుండును. వీరికి సామాన్యముగ నిజాము ప్రజలకుండు అన్ని విధములయిన సౌకర్యముగూడ నుండును. నివాసు రాష్ట్రీయప్రభుత్వే గాక రాష్ట్రీయ ప్రాంతములవారు గూడ ఇట్టి సౌకర్యములతో గూడన అమాన్యమున నే గొట్టెల్ల లాభముల బొందుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాము.

(ఒక విలేఖరి)

భారతి

న చిత్రమాన పత్రిక

ప్రతివాంద్రమాసాదిని ప్రచురించబడును
నచిత్రమానపత్రిక-ప్రతిసంచిక యందును కి, 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురిం బడును. వాడ్లయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధస వత్సరము	"	3	0	0
విశేషపత్రిక	"	6	10	0

ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు ప్రకా రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి యార్దరు పంపిన ఈఖర్చు తగ్గును. పి. పి. లు పంపి వచో సాము మూకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు-పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును. మే నే జ రు, భారతి.
తపాలవెట్టి నెంబు 212 మద్రాసు,

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

౧-౧-౨౪ లగాయతు ౯-3-౨౪ వరకు గుం
టూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమైనకు
చేసిన టెలిగ్రాఫ్ స్వరాజ్యనిధి వక్తరా చందాల జాబితా

రిజిస్ట్రార్ వ్యవస్థాపక నిధి (1913 సంవత్సరంలో వాగ్దత్తమే)
యీ సంవత్సరం వసూలు (కాబడినది)

పాఠశాల	గ్రామం	మొత్తం
శేషాద్రి కుని కృష్ణయ్యగారు	చేబోలు	౪౦-౦-౦
పాటిబండ్ల మల్లయ్య ఉర్రఫ్ పిచ్చయ్య	"	౫౮-౦-౦
కామమంచి కృష్ణయ్యగారు	"	3౦-౦-౦
పాటిబండ్ల పిచ్చయ్యగారు	"	౧౧౬-౦-౦
కాసిరెడ్డి వె. రెయ్యగారు	"	౨౫-౦-౦
పాటిబండ్ల లింగయ్యగారు	"	౧౦-౦-౦
నూర్యకేర మల్లయ్యగారు	"	౨౫-౦-౦
నూర్యకేర వెంకటకృష్ణయ్యగారు	"	౨౫-౦-౦
కాసిరెడ్డి, కాగయ్యఉర్రఫ్, బలరామయ్య	"	౨౫-౦-౦
వీ కాంబనేయల స్వామి	"	౫-౦-౦
కాసిరెడ్డి లక్ష్మీకేశవస్వామి	"	౧౫-౦-౦
శేషాద్రి కుని మహాలక్ష్మమ్మ	"	౧౦-౦-౦
నూర్యకేర నన్నయ్య	"	౨౫-౦-౦
శేషాద్రి కుని లక్ష్మయ్య	"	౨౪-౦-౦
గోళ్ళపాడి ఋష్యకృష్ణయ్య	"	౬-౦-౦
పాటిబండ్ల కాగయ్య	"	౧౦-౦-౦
నూర్యకేర పిచ్చయ్య	"	౫-౦-౦
చేబోలు, కామేశ్వరరావుగారిద్వారా	"	౪౭-౦-౦
— వెడపిచ్చయ్య	"	3-౦-౦
చేబోలు, కామేశ్వరరావు	"	౧౧౬-౦-౦
కాసిరెడ్డి వరసమ్మ	"	౨౫-౦-౦
శేషాద్రి, కాగయ్య	"	౨౫-౦-౦
గోళ్ళ లక్ష్మీకాకాయణ	కామ్రాజు	౧౦౦-౦-౦
కామనేని అప్పయ్యగారికల్లకనూలు (బాబాకాలో ౨౧౨౦-౦-౦)		౧౦౨౦-౦-౦
కెంకటరాజు	బంగోలు	౧౦-౦-౦
ఇటికాల నూర్యకాకాయణగారిద్వారా కనూరు-తెశాటి		౨౦-౦-౦
కేసవయ్య వెంకట్రామరాజు	కర్లపాలెం	౨౦౦-౦-౦
నడదూరి పిచ్చయ్య	చింతలపూడి	౧౦-౦-౦
రామరాజు శ్రీశైలపతి	చెరుకూరు	౨౫౦-౦-౦
తెలి అనంతరావుగారికల్ల కనూరు పాతులూరు		౧౮-౦-౦
అన్నంరాజు గీతాంతికాపు	గుంటూరు	౨౫-౦-౦
తిలక్ స్వరాజ్యుని (౧౯౨౧లో వాగ్దత్తమై ఈనందవర్మరంజానూలు కాబడినది)		
గొల్లపూడి రామశాఖయ్యగారిద్వారా బంగోలు		
తాలూకాలో ౧౯౨౧లోని కనూరు		౧౨౦-౦-౦
మంజుల కాపిరాజుగారి కనూరు నువ్వురాజుగారు		
మంజులకాపిరాజు		౫౦-౦-౦
మంజుల కాగరాజు	"	౫౦-౦-౦
మంజుల వెంకట్రాజు	"	౫౦-౦-౦
కొంకరాజు కంకటరావు	గుంటూరు	౧౦-౦-౦
కళ్యాణం గోపాలకృష్ణయ్య	"	౧౦-౦-౦
గొల్లపూడి రామశాఖయ్యగారు బంగోలు		
తాలూకాలో కనూరుచేసినది		౫౦-౦-౦
మంజుల కాగరాజు	మంజులకాపిరాజు	౧౦౦-౦-౦
అంచ కిరయ్యగారు ఈనూరు కనూరుచేసినది		౨౩-౦-౦
మొగ్గూడ వెంకటకృష్ణయ్యగారు ఈనూరులో		
కనూరుచేసినది		౭-౦-౦
తిలక్ స్వరాజ్యుని (౧౯౨౭ సం॥ ౧౦౦౦ రామ కనూరుకాబడినది)		
గొల్లపూడి పులయ్య	గుంటూరు	౧-౦-౦
ఇద్దూరు లక్ష్మీకాకాయణ	కొమ్మూరు	౪-౦-౦
అల్లిమనీ	గుంటూరు	౦-౨-౦
కాలివనలూర్ శ్రీనివాస్	గుంటూరు	౧౬-౦-౦
కలబుద్ధంపాటి వెంకటరావుమయ్య మంగళగిరి		౧౦-౦-౦
శివమొక్కల వరసింహం	"	౧౦-౦-౦
పాణిపల్లి సుబ్బారాయుడు	"	3౦-౦-౦
చేమూరి నుండం	"	౧-౦-౦
రామధను వెంకటవరసింహం	"	౨-౦-౦
రామధను రామయ్య	"	౧-౦-౦
రామధను పానకాలేశ్వరమ్మ	"	౨-౦-౦
నలూరి కావనయ్య	గుంటూరు	౫-౦-౦
తిరుమల వెంకట్రామయ్య	"	౫-౦-౦
లోడి లక్ష్మీదేవి హనుమంతరావు	మంగళగిరి	౧౦-౦-౦
శ్రీధర సర్వకారయణ	గుంటూరు	౨-౦-౦
మొగ్గూడ వెంకటపార్వతీశ్వరకాశ్రమి	"	౫-౦-౦
చిత్తవల శ్రీరామయ్య	కేమూరు	౨-౦-౦
మాడేటి పానకాల	గుంటూరు	3౦-౦-౦
తెలిపూరు తిరువ్రాళ్ళ కనూరు కళ్యాణపాటి		

పాంచాయత్య గాథ వనూలు చేసినది వెల్లిపూత	అర-2-0
వొంతిరెడ్డి రామిరెడ్డి గాథ వనూళ్లు పొన్నెళ్లు	గి-0-0
మాదిరాజు రామమూర్తి గాథ దిరుజాలలో	
కనూళ్లు పరచినది	గోపాద
పొదుపల్లి కరసింహంగారు	వెదుళ్లపల్లి
	0-0-0
శ్రీ గాంధీ పూజానిధి	
తాగూరి రామమూర్తి పాంచాలవరం	అ-0-0
పెనుగొండ వెంకటరత్నం	ఈదుపల్లి
	0-0-0
అభిమాని	"
	0-0-0
కనూళ్లు ప్రసారరావు వగైరా గారు తిరుజాలలో	
వనూలు పరచినది	అరపల్లి
	అ2-0-0
కాసరి రామయ్య	"
	0-0-0
ఒక హిందీ ప్రచారవడు	"
	0-0-0
అభిమాని	"
	0-0-0
మాదిరాజు వెంకటేశ్వరావు మనిషి	0-0-0
జిల్లా ప్రత్యేకనిధి (౧౯౨౩ లో వడ్డత్రమై ౧౯౨౪ నవంబరులో వనూలైనది)	
రావూరి శ్రీశైలవతి	చెడవూరు
	అగి-0-0
మోటారు నిధి	
రావు వెంకట్రాయం	వేలేరు
	000-0-0
కన్నెంబడి మూల్యవారాజునిమూర్తిచారి నంది వెల్లిగిరి	000-0-0
గోపరాజు పూర్ణయ్య	కొలకలూరు
	అగి-0-0
అభిమాని	నంది వెల్లి
	200-0-0
కేసు రామస్వామిచావరి	అచ్చుకలూరు
	అగి-0-0
రావూరు శ్రీశైలవతి	చెడవూరు
	అ00-0-0
గోపరాజు పూర్ణయ్య	కొలకలూరు
	అగి-0-0
పాతీయపాతకాలకు పరమేశ్వరంధమాలా వ్రాసుటకు	
ప్రత్యేకనిధి	
రావూరి శ్రీశైలవతి	గి00-0-0
వడ్డమూడి ముక్తేశ్వరప్రసాద రావు,	
జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి.	

శ్రీనాగేశ్వరజాతీయపాఠశాల
(దేవరపల్లి)

ఆదాయవ్యయపట్టిక	
23-4-28 తేదీవాణ్నికోర్కెమునాటి నిల్వఉన్న అప్పు	182-8-9
జమలు	
23-4-28 లగాయతు 23-5-28 తేదీ వరకు జమను చందాలు	59-4-0
23-5-28 లగాయతు 23-6-28 తేదీవరకు జమచందాలు	31-0-0
23-6-28 లగాయతు 23-7-28 తేదీవరకు జమచందాలు	30-0-0
23-7-28 లగాయతు 23-8-28 తేదీవరకు జమచందాలు	6-4-0
23-8-28 లగాయతు 23-9-28 తేదీవరకు జమచందాలు	20-2-0
23-9-28 లగాయతు 23-10-28 తేదీవరకు జమచందాలు	8-4-9
23-10-28 లగాయతు 23-12-28 తేదీవరకు జమచందాలు	11-9-9
శ్రీకల్యాణ జమ	17-0-0
23-12-28 లగాయతు 31-1-24 తేదీవరకు జమచందాలు	104-8-0
జమ మొత్తం	279-0-6
అప్పు	
23-4-28 తేదీని ఉపాధ్యాయుల జీతములు	49-4-0
25-6-28	107-0-9
26-6-28	77-0-0
26-7-28	23-10-0
26-8-28	45-2-0
26-9-28	18-4-9
26-10-28	8-0-0
26-11-28	4-9-0
	107-9-9
26-12-28	189-0-0
31-1-24	177-0-0
అప్పు మొత్తం	765-14-0
వాణ్నికోర్కెమునాటి నిల్వఉన్న అప్పు	182-8-9
అప్పు మొత్తం	948-2-3
23-4-28 లగాయతు 24-1-31 చందాలు వసూళ్లు	279-0-6
31-1-24 తేదీవాణ్ని నిల్వఉన్న అప్పు	669-1-9
తరఫు, ప్రాత్రపేటకల్యాణం	
బాండ్ల నిర్మాణం, బాండ్ల నిర్మాణం	
కార్యదర్శి	

కాకినాడతాలూకా
కాంగ్రెసు సంఘము

ది 4-4-1923 లగాయితు 31-12-23 వర్కు
భిద్దులెక్క జమాఖర్చుపట్రిక

శ్రీరాజ్యటోపిట	11-6-8
ఖద్దరుబదులు	700-0-0
ఏటలు అమ్మకం	85-8-6
కడుగులమ్మకం	0-2-0
ఖద్దరుబది కనూలు	127-6-9
బట్టలు అమ్మకం	1242-7-6
వాలంటీ జరుగుచున్న అమ్మకం	44-1-0
జేబుకనూలు అమ్మకం	8-12-0
	<hr/>
మొ.	2164-12-3
	<hr/>
ఖద్దరు	
శ్రీరాజ్యటోపిట	11-6-8
యాదిబద్దరు	51-12-8
కడుగు	0-8-0
బట్టలు (ఖద్దరుచేసిన మొత్తం)	1629-10-3
మీస-రీ	2-14-0
తరచుం నిలుచున్న బట్టలు	28-10-0
తరచుం ఖద్దరు	21-11-8
వాలంటీ జరుగుచున్న	49-14-0
తరచుం బట్టలు	5-8-9
జేబుకనూలు	8-12-0
కోకాదపలెవద్ద నిల్వ	60-0-0
చిత్తావ్య	239-11-8
	<hr/>
మొత్తం	2164-12-8

కాకినాడ తాలూకా కాం గ్రెసు

సంఘము - కాకినాడ
1-1-1923 నాం. లగాయితు 31-12-1923

సం॥ ఆఖరువరకు జనల్ అక్కొంటు జమాఖర్చు
పట్టిక:—

	జ మ లు	
1922 వం నిలక బ్రాటోవరు		286-6-0
టిలక్ స్వరాజ్యనిధి వనూలు		1546-0-6
కాంగ్రెసుసభ్యుల పాఠశాలచందాలు		195-1-0
1922 సం॥ ౧౦ ఆస్తియవ బ్రాటోవరు		288-12 0
1922 సం॥ ౧౧ పాఠశాలచందాలుపా		1-12-0
శ్రీకృష్ణ తిలక్ స్వరాజ్యనిధి		268౦-0-8
జడ్డిబా॥ వనూలు		27-7-0
		<hr/>
మరణ		4920-6-9
		<hr/>
	జ మ లు	
శ్రీకృష్ణ తిలక్ స్వరాజ్యనిధి జాతీయవిద్యాలయమునకు		
యొచ్చినది		2,441-9-6
ప్రేమనరీ కాలావ		9-18-6
అచ్చు కాలావ		140-9-8
పాదకు		65-12-6
పాపేటి - కుతిపార్థులు		15-౧-0
శ్రీ టింగు ఛార్జీలు		86-౩-3
చీరములు		1001-7-8
అఫీసు అద్దె		84-12-0
శ్రీమల కాంగ్రెసుసభ్యులమునకు యొచ్చిన బా॥		388-14-0
ఉత్తరములు కాలావ		36-0-0
పదారపుఖర్చులు		130-6-౦
వార్తాపత్రము		21-15-6
కూరాశీగ్రామ కాంగ్రెసుసభ్యులమునకొచ్చినది		5-6-0
టిలక్ స్వరాజ్యనిధివనూలు ఖర్చులు		48-15-0
మోటారు కారు		82-0-8
కోశాధిపతి గారికిద్ద నిలవ		445-2-9
చిహా నిలవ		16-1-9
		<hr/>
మరణ		4,920-6-9
		<hr/>
పారువూడి సత్యనారాయణ,		
కా. నం. కార్యదర్శి,		

గవర్నరుజీవిత, బెజవాడ.

అమృతాంజనము

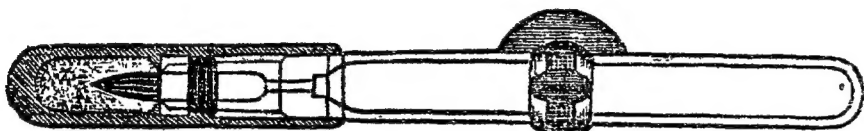
అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషావులో దొరకును

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంజుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

నెల్ వే ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ టేన్ పేనా

పాకా-కేక్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అస్టోరియా, మెడ
లెన్ షిండ్లములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూజాతమునందు కూడ మిక్కిలియుగా జవాదర జీయ
మొందుచున్నది.
సాదరణమయిన "ఆ గేట్" కలము 2957
మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి మనమోగింపుట యద్భుతమగు నూతన
సాధనము. ఒకతూరి సిరాతో ముందినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
మెలాఫూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుబ్బెనలో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడును.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానీయవద్దు

నేడే
కమినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది విజ్ఞప్తు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నది, ఇతర ముండ్ల వ్యాధులు, యిది వివేకవంతు
వెంట్రుకలు పట్టుట గాని, గరుడుగ గాని రోజురోజు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడో మెత్తదనమును గల్గి కట్టుకలె నుండి మెం
యె డుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని శరీరమునకు చూడుము

వెంట్రుకలు వెంట్రుకపట్టుకలతో కనిపెట్టుడు

కామినీయానూనెను నిమ్మ నూనెతో కలపి వేయెను.

తల బుడ్డి 1-కి 2-కి చూపాయి. 2. కి చూపాయి (తక్కువయె).

అన్ని వ్యాధులలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విజయమును పొందును.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుము.

ఇది విజ్ఞప్తు చేయబడినది. అద్భుతమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 18 ఫరన్న 2.00
చూడు బుడ్డి 18 ఫరన్న 0.12-0
చూడు బుడ్డి 1.8 ఫరన్న 0.8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయెందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమ్మనూరకొరవదనున్నది, నీరును అమ్మనూరకొరవదను 1-చా చూడుము. లేకున్న

వాలు యెంజెట్టు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
128 155 జమ్నామకిడ్, బొంబాయి.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండరంగుల పెద్ద
రకము గోడకు కలిగించు 1924 సంవత్సరము
క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపినవానికి ఇవా
ముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
1-2 Harrison Road, Calcutta

చాకులు - తాళములు
మంగళికాక్షులు
అంబేద్కర్ వలెనే చేయబడినది. మొదల
నందినీ భరణశాఖలకు (వారాంతరం)
లి. వెంకటేశ్వర్లు లింక్ కో నియోటర్
కర్నూట్, ఇంట్ లాక్ మేకప్స్ లాండ్
8091 కర్నూట్, గోవాలోని
కర్నూట్ అంబేద్కర్ "లింక్ కో" కర్నూట్

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్క్సు
లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటికి చంద్రప్రభా మూత్రము
ఇది కిలాజెత్తు జానాని పుష్కలము, మాక్సి. భస్మము,
మొదలగువాటిని చేర్చి వాస్తోక్తముగా రంగు చేయ
బడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు తగ్గము. మూత్రమున
దుగుల తీసి (phosphate), తొలుపు మొదలగు సాగ
రోగముల, నడుమ నొప్పి, వారకోగము, వ్యూహము,
బలహీనత యితర శ్రీమంధమైన అంతువ్యాధులలో
మొదలగువి కల్పక కుదరను.
ఒక కులము కేవలముల బుడ్డి 1-కి ఫ. 1/50
3 బుడ్డల ఒకపా అద్భుతమైన ప్యాక్సిగు పొడు
కర్నూట్ యిశాము.
మా కేవలముల క్యాలెలాను యిశాముగా కేవలమున

Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.